

ZAKON

O INDUSTRIJSKOM VLASNIŠTVU U BOSNI I HERCEGOVINI

(„Službeni glasnik BiH“ 3/02)

GLAVA I - TEMELJNE ODREDBE I NAČELA

Članak 1. **Sadržina zakona**

Ovim zakonom uređuje se stjecanje, sadržaj i zaštita slijedećih prava industrijskog vlasništva: patenata, robnih i uslužnih žigova, industrijskog dizajna i zemljopisne oznake.

Članak 2. **Predmet zaštite**

1. Pronalazak se štiti patentom, odnosno patentom sa skraćenim trajanjem.
2. Znak, koji je podoban za razlikovanje roba, odnosno usluga štiti se žigom.
3. Novi oblik proizvoda ili njegovog dijela štiti se industrijskim dizajnom.
4. Oznaka koja označava zemljopisno podrijetlo proizvoda, štiti se zemljopisnom oznakom.

Članak 3. **Materijalna i moralna prava**

1. Priznanjem, odnosno registriranjem prava industrijskog vlasništva po ovom zakonu, nositelji prava stječu materijalna i moralna prava.
2. Materijalna prava imatelja prava industrijskog vlasništva obuhvaćaju isključiva prava gospodarskog iskorištavanja i raspolaganja sukladno ovom zakonu.
3. Moralno pravo izumitelja, odnosno autora industrijskog dizajna je, da bude naznačen u prijavi i u svim ispravama koje se odnose na patent, odnosno industrijski dizajn.
4. Ako je tvorevina koja se štiti ovim zakonom rezultat stvaralačkog rada više osoba, u ispravama iz stavka 3. sve te osobe navode se kao stvaratelji.

Članak 4. **Jednakost stranih i domaćih osoba**

1. Strane pravne i fizičke osobe u pogledu zaštite prava industrijskog vlasništva u Bosni i Hercegovini uživaju ista prava kao i domaće fizičke i pravne osobe i s njima izjednačene osobe, ako to proizilazi iz međunarodnih ugovora i konvencija kojima je pristupila, odnosno koje je ratificirala Bosna i Hercegovina (u daljnjem tekstu: međunarodni ugovori i konvencije) ili iz primjene načela reciprociteta.
2. Postojanje reciprociteta pretpostavlja se dok se ne dokaže oprečno.

Članak 5. **Zahtjev za stjecanje prava industrijskog vlasništva**

1. Stjecanje pojedinih prava industrijskog vlasništva u Bosni i Hercegovini se ostvaruje podnošenjem prijave Institutu za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Institut), odnosno ispostavama Instituta sukladno ovom zakonu.

2. Institut prima također prijave, kojima se zahtijeva stjecanje prava industrijskog vlasništva u inozemstvu, ako je to sukladno međunarodnim ugovorima i konvencijama.
3. Stjecanje prava industrijskog vlasništva u Bosni i Hercegovini može se zahtijevati i prijavom podnesenom u inozemstvu koja nije podnesena Institutu, ukoliko je to sukladno međunarodnim ugovorima i konvencijama. Pravni učinak priznatih prava industrijskog vlasništva iz takvih prijava je izjednačen sa pravima industrijskog vlasništva koja su priznata na temelju nacionalnih prijava, osim ako nije međunarodnim ugovorom ili konvencijom drugačije određeno.
4. Strane ili međunarodne prijave iz st. 2. i 3. moraju biti sukladne odgovarajućim međunarodnim ugovorom ili konvencijom, koji su temelj za njihovo podnošenje.
5. Pojedinačna prava industrijskog vlasništva za koje je prijava podnesena u inozemstvu, sukladno stavkom 3., ne mogu se steći na temelju prijave, ukoliko je za stjecanje istog prava podnesena strana ili međunarodna prijava.
6. Stavci 1. i 2. ne odnose se na povjerljive izume.

Članak 6. **Načelo prvenstva**

Od datuma podnesene uredne prijave patenta, žiga ili industrijskog dizajna kod Instituta podnositelj prijave ima pravo prvenstva u odnosu na svakog drugog podnositelja, koji za isti izum, znak ili oblik proizvoda ili njegovog dijela podnese prijavu kasnije.

Članak 7. **Izložbeno (sajamsko) pravo prvenstva**

1. Osoba, koja na službenoj ili službeno priznatoj međunarodnoj izložbi shodno Konvenciji o međunarodnim izložbama, u Bosni i Hercegovini ili u drugim državama članicama Međunarodne unije za zaštitu industrijskog vlasništva (u daljnjem tekstu: Pariska unija) ili Svjetske trgovinske organizacije (u daljnjem tekstu: WTO) izloži izum, odnosno oblik proizvoda ili njegovog dijela ili uporabi znak za označavanje roba i usluga, može u roku od tri mjeseca od dana zatvaranja izložbe, zahtijevati u prijavi pravo prvenstva od prvog dana izlaganja, odnosno dana uporabe na izložbi prijavljenog izuma, oblika proizvoda, odnosno znaka.
2. Osoba, koja zahtijeva priznanje prava prvenstva iz stavka 1., dužna je da dostavi pisanu potvrdu mjerodavnog tijela države članice Pariske unije ili WTO u kojoj je izložba održana, u kojoj su navedeni Podatci o vrsti izložbe, mjestu njezinog održavanja, datumu otvaranja i zatvaranja izložbe i prvom danu izlaganja, odnosno danu uporabe.
3. Potvrda iz stavka 2. za izložbe održane u Bosni i Hercegovini, izdaje nadležna gospodarska komora.

Članak 8. **Unijsko pravo prvenstva**

1. Pripadniku države članice Pariske unije ili WTO, koji je u nekoj državi članici Pariske nije, odnosno WTO, podnio prvu prijavu za isti izum, oblik proizvoda, odnosno njegovog dijela ili znak, priznat će se pravo prvenstva u Bosni i Hercegovini, ako to zatraži, i to: za patent u roku od dvanaest mjeseci, a za industrijski dizajn ili žig u roku od šest mjeseci, računajući od dana podnošenja prve prijave.
2. Osoba koja zahtijeva pravo prvenstva iz stavka 1. mora u prijavi, koja je podnesena kod Instituta u roku iz stavka 1., navesti bitne podatke o prijavi na koju se poziva (država, datum podnošenja i broj prijave).
3. Na zahtjev Instituta ili suda, u slučaju spora, osoba koja zahtijeva pravo prvenstva mora priložiti prijepis prve prijave, ovjeren od mjerodavnog tijela države članice Pariske unije ili WTO kod kojeg je podnio prvu prijavu.

Članak 9.
Višestruko pravo prvenstva

1. Podnositelj prijave može zahtijevati priznanje višestrukog prava prvenstva na temelju više ranije podnesenih prijava u jednoj ili više zemalja članica Pariske unije ili WTO, pod uvjetima iz članka 8.
2. U slučaju zahtijevanja višestrukog prava prvenstva rokovi, koji prema članku 8. teku od datuma prvenstva, računaju se od datuma prvenstva prve prijave.

Članak 10.
Računanje rokova prvenstva

1. Priznanjem prava prvenstva iz članka 7. ne produžavaju se rokovi iz članka 8. odnosno 9.
2. Priznanje prava prvenstva u smislu čl. 7., 8. i 9. ima za posljedicu da se datum podnošenja prijave, koja je temelj za priznanje tog prava, računa kao datum podnošenja prijave u Bosni i Hercegovini, na koju se to pravo odnosi.
3. Institut neće priznati pravo prvenstva sukladno čl. 7., 8. i 9. ako podnositelj prijave ne dostavi odgovarajući dokument u rokovima utvrđenim provedbenim propisom.

Članak 11.
Propisi koji se primjenjuju u postupku pred Institutom

1. Pitanja postupka koji se vodi pred Institutom, bliže se uređuju propisima za provedbu ovog zakona (u daljnjem tekstu: provedbeni propisi), koje donosi direktor Instituta.
2. Za pojedina pitanja koja nisu uređena ovim zakonom i provedbenim propisima, primjenjivat će se odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

Članak 12.
Ovlasti Instituta

1. Postupak za stjecanje, održavanje, promet i prestanak prava industrijskog vlasništva vodi Institut.
2. Protiv odluka Instituta donijetih u prvom stupnju, kojima je odlučeno o predmetu postupka, dopuštena je žalba Komisiji za žalbe Instituta u roku od 15 dana. Provedbenim propisom bliže se uređuje osnivanje, nadležnost i postupak rada Komisije za žalbe.
3. Protiv rješenja Instituta donijetog u drugom stupnju žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Sudu Bosne i Hercegovine. Tužba se neposredno podnosi Institutu.

Članak 13.
Pristojbe i naknade u postupku stjecanja i održavanja prava industrijskog vlasništva

1. Za sve radnje u postupku stjecanja, održavanja, prometa i prestanka prava industrijskog vlasništva i za pružanje informacijskih usluga plaćaju se pristojbe suglasno važećem propisima kojima se uređuju državne administrativne pristojbe (u daljnjem tekstu: pristojbe) i naknade posebnih troškova postupka (u daljnjem tekstu: troškovi postupka) u visini određenoj posebnom pristojbom, koju donosi Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, na prijedlog direktora Instituta.
2. Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine je nadležno za zaključivanje međunarodnih ugovora i sporazuma iz oblasti industrijskog vlasništva.

Članak 14.
Upisnici - javne knjige

1. Institut vodi, za svako pojedinačno pravo industrijskog vlasništva, slijedeće upisnike:

- a) upisnik prijava za priznanje prava industrijskog vlasništva;
 - b) upisnik priznatih prava industrijskog vlasništva, i
 - c) upisnik zastupnika za zaštitu industrijskog vlasništva.
2. Upisnici iz stavka 1. su javni i dostupni trećim osobama na uvid.
 3. Spise priznatih prava zainteresirane osobe mogu razgledati na usmeni zahtjev, samo u nazočnosti službene osobe.
 4. Sadržina upisnika iz stavka 1. propisat će se provedbenim propisom.
 5. Registri iz stavka 1. vode se u elektronskoj formi, uvezani u jedinstveni informacijski sustav industrijskog vlasništva Bosne i Hercegovine.

Članak 15.
Službeni glasnik Instituta

1. Podaci o pravima koji su regulirani ovim zakonom, a koji su upisani u upisnike, objavljuju se u Službenom glasniku kojeg izdaje Institut (u daljnjem tekstu: Službeni glasnik).

Članak 16.
Zastupanje

1. Fizičke i pravne osobe koja se bave zastupanjem u postupku zaštite prava industrijskog vlasništva pred Institutom, moraju biti upisane u upisnike zastupnika, kojeg vodi Institut.
2. U upisnik zastupnika iz stavka 1., upisuju se pravne i fizičke osobe koje ispunjavaju uvjete utvrđene posebnim propisom.
3. Strane pravne ili fizičke osobe ostvaruju prava iz ovog zakona u postupku pred Institutom samo preko zastupnika, koji je ovlašten za zastupanje.

Članak 17.
Pružanje informacija

1. Institut je dužan svakoj osobi omogućiti pristup dokumentaciji o pravima industrijskog vlasništva, izuzev dokumentacije koja se u postupku do objave smatra službenom tajnom.
2. Institut pruža informacije o stanju tehnike, koje su sadržane u patentnim dokumentima i obavlja usluge pretraživanja prijavljenih i priznatih prava industrijskog vlasništva, usluge na području informiranja i dokumentacije, za koje se plaćaju odgovarajući troškovi.
3. Usluge pretraživanja za strane osobe obavljaju se preko ovlaštenih zastupnika.
4. Edukacija korisnika obavljat će se u ispostavama Instituta.

Članak 18.
Redoslijed ispitivanja prijava

1. Prijave se ispituju po redoslijedu određenom datumom njihovog podnošenja.
2. Iznimno od odredbe stavka 1. prijava se može ispitivati po žurnom postupku:
 - a) u slučaju sudskog ili drugog spora, uz obvezu podnošenja zahtjeva za žurno ispitivanje i dokaza o postojanju spora;

- b) ako je podnesen zahtjev za međunarodno registriranje žiga;
- c) ako je, suglasno drugim propisima, neophodno izvršiti žurnu registraciju, u određenom roku;
- d) na poseban zahtjev podnositelja prijave.

GLAVA II - VRSTE PRAVA INDUSTRIJSKOG VLASNIŠTVA

Odjeljak 1. - PATENT

Članak 19. Patentibilni izumi

1. Patent je pravo kojim se štiti izum iz bilo kog područja tehnike, koji je nov, *koji ima inventivnu razinu* i koji se može industrijski primijeniti.
2. Ne smatraju se izumima u smislu stavka 1., naročito:
 - a) otkrića, znanstvene teorije i matematičke metode;
 - b) estetske tvorevine;
 - c) planovi, pravila i metode za izvedbu razumnih aktivnosti, igara ili gospodarskih aktivnosti;
 - d) programi računara;
 - e) prikazivanje informacija definirano samom sadržinom tih informacija.
3. Odredba stavka 2. primjenjuje se samo u obujmu u kojem je predmet prijave za zaštitu izuma navedeni element ili aktivnost posmatrana kao takva.

Članak 20. Izuzeci od patentibilnosti

1. Patent ne može biti dodijeljen za:
 - a) izume čija bi objava ili iskorištavanje bilo protivno javnom poretku ili moralu;
 - b) izume kirurškog ili dijagnostičkog postupka ili postupka liječenja koji se primjenjuje neposredno na živom ljudskom ili životinjskom organizmu, osim izuma koji se odnose na proizvode, materije ili smjese koje se upotrebljavaju pri takvom postupku.

Članak 21. Novost izuma

1. Izum je nov ako nije obuhvaćen stanjem tehnike.
2. Pod stanjem tehnike podrazumijeva se sve što je učinjeno dostupnim javnosti u svijetu, pisanim ili usmenim putem, uporabom ili na bilo koji drugi način prije datuma podnošenja prijave patenta.
3. Stanjem tehnike obuhvaćena je i sadržina prijava koje su bile podnesene Institutu prije datuma iz stavka 2. ili su bile objavljene na taj dan ili kasnije, a naročito:
 - a) nacionalne patentne prijave;
 - b) prijave za europski patent, ako se njima zahtijeva zaštita u Bosni i Hercegovini;

c) prijave podnesene na temelju Ugovora o suradnji u oblasti патената (PCT), ako se njima zahtijeva zaštita u Bosni i Hercegovini.

4. Smatra se da je izum obuhvaćen stanjem tehnike ako je postao dostupan javnosti objavom, izlaganjem, prikazivanjem ili uporabom na način koji stručnjacima omogućava da ga primijene.

Članak 22.

Objave koja ne oduzimaju novost

1. Prigodom primjene članka 20., objava izuma neće oduzeti novost izumu, ako je do objave došlo šest mjeseci prije podnošenja prijave patenta i ako je prijavljivanje neposredna ili posredna posljedica:

a) očevidne zlouporabe u odnosu na podnositelja prijave ili njegovog pravnog prethodnika, ili

b) činjenice da je podnositelj prijave ili njegov pravni prethodnik izložio izum na službenoj ili službeno priznatoj izložbi po Konvenciji o međunarodnim izložbama, pod uvjetom da podnositelj naznači u prijavi da je izum bio izložen i dostavi dokaz o tome u roku i pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom.

Članak 23.

Inventivna razina

1. Smatra se da izum ima inventivna razina ako rješenje određenog problema za stručnjaka iz odgovarajuće oblasti na očevidan način, ne proizilazi iz stanja tehnike.

2. Ako su stanjem tehnike obuhvaćeni i dokumenti iz članka 21. stavak 3. ti se dokumenti ne uzimaju u obzir pri ocjeni inventivne razine.

Članak 24.

Industrijska primjenljivost

Smatra se da je pronalazak industrijski primjenljiv ako je predmet izuma tehnički izvodljiv i ako se može proizvesti ili uporabiti u bilo kojoj oblasti industrije i u poljoprivredi.

Članak 25.

Dopunski patent

Dopune ili poboljšanja izuma štite se dopunskim patentom.

Članak 26.

Patent sa skraćenim trajanjem

1. Izuzev izuma za postupak, biljnu vrstu i životinjsku pasminu, patentom sa skraćenim trajanjem može se zaštititi:

- izum koji ispunjava uvjete patentibilnosti;
- izum koji je nov, industrijski primjenljiv i koji ima inventivnu razinu.

2. Odredbe ovog zakona koje se odnose na patent shodno se primjenjuju na patent sa skraćenim trajanjem, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

1. Pravo na zaštitu izuma

Članak 27.

Izumitelj i prava izumitelja

1. Pravo na zaštitu izuma izvorno pripada izumitelju. U postupku za dodjelu patenta izumiteljem se smatra osoba koja je prva podnijela urednu prijavu, osim ako iz prijave ne proizilazi drugačije ili ako odlukom suda nije određena druga osoba kao izumitelj.

2. Ako je izum nastao zajedničkim radom više izumitelja, pravo na patent pripada svim izumiteljima.
3. Izumitelj je osoba koja je stvorila izum svojim radom.
4. Fizička ili pravna osoba koja nije izumitelj stječe pravo na zaštitu izuma na temelju zakona, pravnog posla ili nasljeđivanja.

2. Postupak za priznanje patenta

Članak 28. Podnošenje prijave

1. Postupak za priznanje patenta pokreće se podnošenjem prijave za priznanje patenta (u daljnjem tekstu: prijava), sukladno ovom zakonu i na način utvrđen provedbenim propisom.
2. Za svaki izum podnosi se posebna prijava.
3. Jednom prijavom može se zahtijevati zaštita za više izuma, samo ako su ti izumi međusobno tako povezani da ostvaruju jedinstvenu izumiteljsku zamisao (jedinstvo izuma).
4. Patent sa skraćenim trajanjem zahtjeva se podnošenjem prijave, a najkasnije u roku od 12 mjeseci počev od dana podnošenja prijave patenta. Po isteku ovoga roka zahtjev nije moguće izmijeniti.

Članak 29. Sadržina prijave

1. Prijava mora sadržavati:
 - a) zahtjev za priznanje patenta;
 - b) opis izuma;
 - c) jedan ili više patentnih zahtjeva;
 - d) crteže na koje se pozivaju opis izuma i patentni zahtjevi, ukoliko je to potrebno;
 - e) abstrakt.
2. Smatra se da je prijava podnesena ako udovoljava uvjetima iz stavka 1.
3. Svi drugi sastojci i prilozi koji se dostavljaju uz prijavu podnose se na način i u broju primjeraka propisanim provedbenim propisom.

Članak 30. Zahtjev za priznanje patenta

1. Zahtjev za priznanje patenta mora sadržavati:
 - a) ime, odnosno naziv i adresu podnositelja prijave;
 - b) ime i adresu izumitelja, odnosno napomenu da izumitelj ne želi da bude naveden u prijavi;
 - c) naziv izuma, koji mora da odražava suštinu izuma.
2. Ako izumitelj ne želi da njegovo ime bude navedeno u zahtjevu za priznanje patenta, kao ni u drugim ispravama propisanim ovim zakonom, podnositelj prijave je dužan da uz zahtjev za priznanje

patenta, a najkasnije u roku od 90 dana od datuma podnošenja prijave, dostavi Institutu pisanu izjavu izumitelja o tome.

3. Izumitelj može tijekom postupka zaštite, a najkasnije do objavljivanja prijave patenta, povući svoju izjavu da ne želi da mu ime bude navedeno u prijavi, kao ni u drugim ispravama propisanim ovim zakonom.

Članak 31. Opis izuma

1. Izum se mora opisati u prijavi na način dovoljno jasan i detaljan, tako da ga stručnjak iz odgovarajuće oblasti može izvesti.

2. Ako se izum odnosi na živi biološki materijal i ako ga nije moguće primijeniti na temelju opisa izuma, smatrat će se da opis izuma ispunjava uvjet iz stavka 1. ako je uzorak prirodno obnovljivog živog biološkog materijala deponiran u nadležnoj ustanovi najkasnije na dan podnošenja prijave.

3. Pod nadležnom ustanovom iz stavka 2. podrazumijeva se ustanova koja je određena na temelju Budimpeštanskog sporazuma o priznanju depozita mikroorganizama radi postupka patentiranja, zaključenog 1977. godine.

Članak 32. Patentni zahtjevi

1. Patentnim zahtjevima određuje se obujam i predmet zaštite izuma.

2. Patentni zahtjevi moraju biti jasni, sažeti i u cjelosti potkrijepljeni opisom izuma.

Članak 33. Abstrakt

Abstrakt je kratka sadržina suštine izuma koji služi isključivo u svrhu tehničkog informiranja i nema utjecaja na obujam tražene zaštite.

Članak 34. Datum podnošenja prijave

1. Za priznanje datuma podnošenja prijave potrebno je da prijava podnesena Institutu na taj dan sadrži sljedeće:

a) zahtjev da se traži priznanje patenta odnosno patenta sa skraćenim trajanjem;

b) ime, odnosno naziv i adresu podnositelja prijave;

c) opis izuma i jedan ili više patentnih zahtjeva, ukoliko na prvi pogled nisu protivni odredbama čl. 31. i 32. i provedbenim propisima.

2. Na prijavu koja ispunjava uvjete iz stavka 1. upisuje se broj prijave i datum njenog primitka u Institutu, o čemu se, na zahtjev podnositelja, izdaje potvrda.

3. Ako utvrdi da nisu ispunjeni uvjeti iz stavka 1., Institut će pozvati podnositelja prijave da otkloni nedostatke u roku koji je utvrđen provedbenim propisom.

4. Ako podnositelj prijave ne postupi sukladno pozivom Instituta u propisanom roku, prijava će se zaključkom odbaciti.

5. Ako podnositelj prijave u određenom roku otkloni nedostatke, takvoj prijavi priznat će se kao datum podnošenja prijave datum primitka uredne prijave.

6. Ako utvrdi da je prijava upisana u upisnik prijava, a ne ispunjava uvjete iz stavka 1., Institut će donijeti zaključak o brisanju takve prijave iz upisnika.

Članak 35. **Naknadne izmjene u prijavi**

1. Prijava kojoj je utvrđen datum podnošenja ne može biti naknadno izmijenjena proširenjem obujma zaštite izuma, čija se zaštita traži.
2. Izmjene i dopune podataka sadržanih u prijavi kojima se ne proširuje obujam zaštite mogu se vršiti do okončanja postupka.

Članak 36. **Ispitivanje prijave**

1. Nakon utvrđivanja datuma podnošenja prijave, Institut ispituje:
 - a) da li prijava sadrži sve elemente utvrđene člankom 29. i provedbenim propisom i da li oni u pogledu urednosti ispunjavaju propisane uvjete;
 - b) da li je u prijavi naznačen izumitelj, odnosno da li postoji njegova izjava da ne želi da bude naveden u prijavi;
 - c) da li je predmet prijave na prvi pogled sukladan odredbom članka 19. stavka 2., članka 20. i članka 26., ukoliko je predmet prijave patent sa skraćenim trajanjem;
 - d) da li je podnesena posebna prijava za svaki izum, ako prijava na prvi pogled ne ispunjava uvjete jedinstva izuma u smislu članka 28. stavak 3.;
2. Ako ispitivanjem navedenih uvjeta iz stavka 1. utvrdi da prijava nije sukladna odredbom stavka 1., Institut će pisano, uz navođenje razloga pozvati podnositelja prijave da je uredi u roku koji ne može biti duži od 90 dana od dana dostavljanja poziva.
3. Na obrazloženi zahtjev podnositelja prijave Institut će produžiti rok iz stavka 2., ali najduže za 90 dana od dana isteka roka iz stavka 2.
4. Za sve prijave dovedene u uredno stanje u smislu odredaba ovog članka, priznat će se pravo prvenstva prve prijave.

Članak 37. **Odbacivanje prijave i obustava postupka**

1. Ako podnositelj prijave u ostavljenom roku ne postupi prema pozivu Instituta ili ne plati pristojbu i troškove postupka za njezino uređenje, prijava će se zaključkom odbaciti.
2. Ako se podnositelj prijave pisano izjasni tijekom postupka da odustaje od svog zahtjeva, postupak će se zaključkom obustaviti.

Članak 38. **Odbijanje prijave**

1. Institut donosi rješenje o odbijanju prijave patenta ako je podnesena prijava za izum koji se ne može zaštititi patentom u smislu članka 19. stavak 2. i članka 20. odnosno, članka 26. ukoliko je podnesena prijava patenta sa skraćenim trajanjem.
2. Prijava koja ne ispunjava uvjete iz članka 19. stavak 2. i članka 20. odnosno članka 26. se ne objavljuje.

Članak 39.
Pretvaranje u prijavu industrijskog dizajna

1. Do okončanja postupka po prijavi, podnositelj prijave može podnijeti zahtjev za pretvaranje prijave patenta u prijavu za priznanje industrijskog dizajna, pod uvjetom da plati propisanu pristojbu i troškove postupka.
2. Prijava za priznanje industrijskog dizajna zadržava datum podnošenja prijave patenta.

Članak 40.
Objava prijave

1. Ako prijava ispunjava uvjete iz članka 36. i ako su plaćene pristojbe i troškovi postupka za njezinu objavu, Institut donosi zaključak o objavi prijave u Službenom glasniku.
2. Prijava se objavljuje nakon isteka 18 mjeseci od datuma podnošenja prijave, odnosno od datuma zatraženog prava prvenstva. Na zahtjev podnositelja prijave i uz plaćanje propisane pristojbe i troškova postupka, prijava se može objaviti i ranije, ali ne prije isteka roka od 90 dana od datuma njezinog podnošenja Institutu.
3. Objava prijave sastoji se od objave bibliografskih podataka o prijavi, abstrakta i karakterističnog crteža ukoliko postoji, što se utvrđuje provedbenim propisom.
4. Objavljena prijava postaje dostupna javnosti.
5. Neobjavljena prijava može se razgledati samo na temelju pisane suglasnosti podnositelja prijave.

Članak 41.
Dodjela patenta

1. Poslije objave prijave patenta Institut izdaje rješenje o dodjeli patenta. Kao datum dodjele patenta smatra se datum objave patenta u Službenom glasniku.
2. Rješenjem o dodjeli patenta određuje se i obujam zaštite određen sadržinom prihvaćenih patentnih zahtjeva.
3. Dodijeljeni patent se upisuje u upisnik патената.
4. Institut će donijeti rješenje o dodjeli patenta ako podnositelj prijave u određenom roku plati troškove izdavanja patenta, odnosno isprave o patentu i tiskanja patentnog spisa.
5. Podaci o sadržini isprave o patentu i patentnog spisa propisuju se provedbenim propisom.

Članak 42.
Podnošenje dokaza

1. Najkasnije do isteka devete godine trajanja patenta nositelj patenta ili imatelj isključivog prava iz patenta dužan je Institutu priložiti pisane dokaze o tomu da patentirani izum ispunjava sve uvjete iz čl. 19., 20., 21., 23. i 24.
2. Ako nositelj patenta ili imatelj isključivog prava iz patenta ne postupi po stavku 1. prestaje važnost dodijeljenog patenta najkasnije danom isteka desete godine njegove važnosti.
3. Nositelj patenta odnosno imatelj isključivog prava iz patenta obvezno mora priložiti dokumenta iz stavka 1., kada protiv treće osobe podnese tužbu zbog povrede prava iz patenta. U tom slučaju Institut će po žurnom postupku donijeti rješenje sukladno člankom 44.

Članak 43.
Pisani dokazi

1. Kao dokaz iz članka 42. Institut će prihvatiti dodijeljeni europski patent za isti izum, preveden na jedan od službenih jezika Bosne i Hercegovine.
2. Ako za isti pronalazak nije uložena prijava za europski patent, kao dokaz iz stavka 1. Institut će prihvatiti prijevod patenta za isti izum na jednom od službenih jezika Bosne i Hercegovine, kojeg je po potpunom ispitivanju dodijelila neka ustanova, koja u smislu članka 32. Ugovora o suradnji u oblasti patenata (PCT) ima status međunarodne ustanove za prethodno ispitivanje ili drugi patentni Institut s kojim je Institut sklopio odgovarajući sporazum.
3. Kada je dokaz predložen na temelju stavka 2., nositelj patenta ili imatelj isključivog prava iz patenta mora obvezno priložiti spisak i kopije svih ostalih dokumenata, koji bi mogli poslužiti kao dokaz, uključujući i podatke o patentima koji su bili odbačeni.
4. Kada nositelj patenta ili imatelj isključivog prava iz patenta ne raspolaže dokazima iz st. 1. i 2., može zahtijevati da Institut zatraži potrebne podatke, odnosno mišljenje nadležne ustanove za izdavanje rješenja. U tom slučaju nositelj patenta ili imatelj isključivog prava iz patenta plaća sve pristojbe i ostale stvarne troškove za dobivanje mišljenja, odnosno podataka.
5. Ako nositelj patenta ili imatelj isključivog prava iz patenta prigodom podnošenja dokaza iz ovog članka ne plati pristojbe i troškove postupka ili ako ne predloži prijevod dokaza na jednom od službenih jezika Bosne i Hercegovine, smatrat će se da dokazi nisu ni podneseni.

Članak 44. Izdavanje konačnog rješenja

1. Na temelju predloženih dokaza i drugih dokumenata iz članka 43. stavak 4. Institut će izdati jedno od slijedećih rješenja:
 - a) rješenje kojim će utvrditi da izum ispunjava sve uvjete iz čl. 19., 20., 21., 23. i 24.;
 - b) rješenje kojim se utvrđuje da izum djelomično ispunjava uvjete iz čl. 19., 20., 21., 23. i 24. i kojim će, u odgovarajućem obujmu, suziti dalje važenje patentnog zahtjeva, odnosno patentnih zahtjeva;
 - c) rješenje o oglašavanju ništavnim, ako izum danom podnošenja patentne prijave nije ispunjavao uvjete za patentnu zaštitu po ovom zakonu.
2. Prije izdavanja rješenja iz stavka 1. toč. b) i c) Institut će prethodno pisano obavijestiti imatelja patenta o razlozima zbog kojih ne može priznati pravo ili ga ne može priznati u traženom obujmu i pozvati ga da se u roku od 90 dana izjasni o tim razlozima i eventualno otkloni nedostatke.
3. Ako imatelj patenta u roku iz stavka 2. ne postupi po zahtjevu Instituta, odnosno ne usuglasi se sa promjenom zahtjeva koje predloži Institut, patent će se u cjelini ili djelimično oglasiti ništavnim sa djejtvom od dana dodjele patenta (*ex tunc*).
4. Svaki patent, za koji je izdano rješenje o promjeni patentnih zahtjeva, ponovo se objavljuje. Izmijenjeni patentni zahtjevi ne mogu imati zaštitu izvan obujma zaštite priznate prvobitnim patentnim zahtjevima.

Članak 45. Dodijeljeni europski patent kao dokaz

1. Za patent koji važi u Bosni i Hercegovini na temelju prijave podnesene u inozemstvu sukladno člankom 5. stavak 3., smatra se da su odredbe čl. 42. i 43. neposredno ispunjene, ako je patent po provedenom cjelovitom ispitivanju dodijelio Europski patentni Zavod.
2. Rješenje o dodjeli patenta iz stavka 1. važi kao rješenje doneseno po članku 44.
3. Za patent sa skraćenim trajanjem ne primjenjuju se odredbe članka 44.

Članak 46.
Dopunski patent

1. Ako podnositelj prijave ili nositelj patenta dopuni ili usavrši svoj pronalazak za koji je podnio prijavu (osnovna prijava) ili mu je dodijeljen patent (osnovni patent), može u roku od 18 mjeseci od dana podnošenja osnovne prijave zatražiti dopunski patent.
2. Dopunski patent nije moguće tražiti za patent sa skraćenim trajanjem.
3. Odricanjem od temeljne patentne prijave obustavlja se postupak po dopunskoj prijavi.

Članak 47.
Pretvaranje dopunskog patenta u osnovni

1. Na zahtjev imatelja patenta nadležni sud će utvrditi da je dopunski patent postao temeljni, ako je rješenje o dodjeli patenta oglašeno ništavnim ili ako je temeljni patent prestao da važi.
2. Zahtjev iz stavka 1. nositelj patenta mora podnijeti najkasnije u roku od tri mjeseca od dana kada je rješenje o oglašavanju ništavnim osnovnog patenta postalo pravovaljano, odnosno od dana prestanka njegove važnosti.
3. Ako dopunski patent postane temeljni patent, na zahtjev nositelja patenta drugi dopunski patenti u odnosu na taj novi patent postaju dopunski.

3. Patent za povjerljivi izum

Članak 48.
Povjerljive prijave

1. Prijave domaćih pravnih i fizičkih osoba, koje se odnose na obranu države, smatraju se povjerljivim i i podnose nadležnim ministarstvima obrane.
2. Protiv rješenja nadležnih ministarstava iz stavka 1., donesenih u upravnom postupku, nije dozvoljena žalba.

Članak 49.
Ustupanje

1. U slučaju da nadležna ministarstva obrane utvrde da izumi nisu povjerljivi, dostavljaju prijavu Institutu, koji nastavlja postupak po ovom zakonu.
2. Ako nadležna ministarstva obrane, nakon priznanja patenta za povjerljivi izum, utvrde da izum nije povjerljiv, dostavit će Institutu cjelokupni spis koji se odnosi na taj patent. Kada Institut primi spis, upisat će patent u upisnik patenata i izdati nositelju ispravu o patentu i patentni spis i objaviti podatke o patentu na način i pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom.

Članak 50.
Iskorištavanje patenta za povjerljivi izum

1. Nadležna ministarstva obrane imaju isključivo pravo koristiti povjerljive pronalaskе i njima raspolagati.
2. Za povjerljive pronalaskе za koje je dodijeljen patent, izumitelju pripada jednokratna naknada, bez obzira na to koliko se izum koristi u obrambene svrhe.
3. Visinu naknada iz stavka 2. utvrđuju sporazumno podnositelj prijave i nadležno ministarstvo obrane. Ako se ne postigne sporazum, podnositelj prijave može tražiti da nadležni sud u izvanparničnom postupku utvrdi visinu naknade.

Članak 51.
Tajnost povjerljivog izuma

1. Patent za povjerljivi izum se ne objavljuje.
2. Zaštitu povjerljivog izuma u inozemstvu domaća pravna ili fizička osoba može tražiti samo uz suglasnost nadležnog ministarstva obrane.

Članak 52.
Izumi od značaja za sigurnost države

1. Odredbe čl. 48., 49., 50. i 51. važe i za prijave domaćih pravnih i fizičkih osoba, koje su od značaja za sigurnost države.
2. Prijave iz stavka 1. podnose se nadležnim ministarstvima unutarnjih poslova.

Članak 53.
Ocjena Instituta o povjerljivosti izuma

1. Ako Institut primi prijavu za koju ocijeni da se odnosi na povjerljivi izum, o tome će obavijestiti podnositelja prijave i pozvati ga da se u određenom roku izjasni na navode Instituta.
2. Ako se podnositelj prijave usuglasi sa ocjenom Instituta, Institut će takvu prijavu dostaviti nadležnom ministarstvu na dalji postupak.
3. Ako se podnositelj prijave ne usuglasi sa navodima Instituta i svoje mišljenje potkrijepi dokazima koje Institut prihvati, Institut će nastaviti postupak za dodjelu patenta sukladno ovom zakonu.
4. Ako se podnositelj prijave ne usuglasi sa ocjenom Instituta, a svoje mišljenje ne potkrijepi ili ga ne potkrijepi dovoljnim dokazima, Institut će donijeti zaključak o svojoj nenadležnosti i ustupit će prijavu nadležnom ministarstvu.

4. Sadržina, stjecanje i obujam prava na patent

Članak 54.
Isključiva prava iz patenta

1. Patent jamči nositelju patenta slijedeća isključiva prava:
 - a) ako je predmet patenta proizvod: zabranu trećim osobama, da bez njegove dozvole, izrađuju, upotrebljavaju, nude na prodaju, prodaju ili za te namjene uvoze zaštićeni proizvod;
 - b) ako je predmet patenta postupak: da zabrani trećim osobama, da bez njegove dozvole, upotrebljavaju postupak, nude na prodaju, prodaju ili za te namjene uvoze takav proizvod koji je dobiven izravno tim postupkom.
2. Nositelji patenata imaju pravo da putem ugovora ili nasljeđivanjem prenose prava i zaključuju ugovore o licenci.
3. Stavak 2. na odgovarajući način se primjenjuje i na podnositelja prijave.

Članak 55.
Ograničenje isključivih prava

1. Isključiva prava iz članka 54. ne odnose se, na:
 - a) radnje koje se odnose na osobnu i nekomercijalnu uporabu predmeta patenta; ispitivanja i opite svih vrsta koja se odnose na predmet patenta, neovisno od njihove konačne namjene;

- b) neposredno i pojedinačno spravljanje lijekova u ljekarnama sukladno liječničkim naputkom ili receptom i radnje, koje se neposredno odnose na takav način pripreve lijekova;
- c) uporabu sredstava, koja su predmet patenta, na brodovima drugih država, u brodskom trupu, u strojevima, opremi, aparatima i drugom priboru, kada samo privremeno ili slučajno uđu u akvatorij Bosne i Hercegovine, pod uvjetom da su ta sredstva uporabljena isključivo za potrebe broda;
- d) uporabu sredstava, koja su predmet patenta, u konstrukciji ili radu naprava za kretanje po zraku ili zemlji drugih država, ili u priboru tih naprava, kada bi se privremeno ili slučajno zatekli na teritoriju Bosne i Hercegovine,
- e) radnje, predviđene u članku 27. Konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, od 7. prosinca 1944. godine, ako se te radnje odnose na zrakoplove neke države koja koristi beneficije sadržane u navedenom članku.

Članak 56.

Pravo ranije uporabe

1. Patent, odnosno patent sa skraćenim trajanjem ne djeluje prema osobi koja je prije datuma priznatog prava prvenstva na teritoriju Bosne i Hercegovine, u dobroj vjeri, već otpočela korištenje u proizvodnji zaštićenog izuma, odnosno izvršila sve neophodne pripreme za otpočinjanje takvog korištenja.
2. Osoba iz stavka 1. ima pravo da izum koristi isključivo u proizvodne svrhe, u svom sopstvenom pogonu ili u tuđem pogonu za sopstvene potrebe.
3. Osoba iz stavka 1. ne može prenijeti svoje pravo na korištenje izuma na drugog, osim ako zajedno sa pravom prenosi i poduzeće, odnosno dio poduzeća u kome je pripremljeno, odnosno otpočelo korištenje tog izuma.

Članak 57.

Iscrpljenje isključivih ovlasti nositelja patenta

Nositelj patenta ne može zabraniti drugim osobama nuđenje na prodaju, prodaju ili uporabu proizvoda koji je na domaće tržište prethodno stavio on ili druga osoba s njegovim izričitim odobrenjem.

Članak 58.

Stjecanje prava

1. Patent, odnosno patent sa skraćenim trajanjem stječe se na temelju rješenja o priznanju i upisom u odgovarajući upisnik.
2. Prava iz stavka 1. važe od datuma podnošenja prijave.
3. Nepriznavanje patenta, odnosno patenta sa skraćenim trajanjem nema povratno dještvo na ugovor o prijenosu prava iz prijave, odnosno ugovor o licenci, ako je i u mjeri u kojoj je taj ugovor izvršen, osim ako je podnositelj prijave bio nesavjestan ili ako patent, odnosno patent sa skraćenim trajanjem nije priznat iz razloga što:
 - a) predmet prijave nije izum u smislu članka 19. odnosno 26.;
 - b) izum koji je predmet prijave pripada vrsti izuma koji se, shodno članku 20., ne mogu zaštititi patentom.

Članak 59.

Obujam prava

1. Obujam prava koja se stječu patentom, odnosno patentom sa skraćenim trajanjem određen je sadržinom patentnih zahtjeva koji su konačno prihvaćeni u postupku za priznanje patenta, s tim što se opis i crteži pronalaska koriste za tumačenje tih zahtjeva.

2. Ako je predmet izuma postupak, prava iz tog patenta odnose se i na proizvode neposredno dobijene tim postupkom.

5. Trajanje, održavanje i prestanak prava na patent

Članak 60. Trajanje prava

1. Patent traje 20 godina računajući od datuma podnošenja prijave.

2. Patent sa skraćenim trajanjem traje deset godina računajući od datuma podnošenja prijave.

3. Trajanje važnosti patenta može se neposredno po proteku 20 godina produžiti još najviše za pet godina, u slijedećim slučajevima:

a) ako je proglašeno ratno stanje ili slična izvanredna mjera - za vrijeme trajanja takvog stanja, odnosno okolnosti;

b) ako je predmet patenta proizvod ili postupak za proizvodnju, odnosno uporabu proizvoda, za koji je prije početka gospodarskog iskorištavanja potrebno provesti zakonom propisani postupak za izdavanje odobrenja - za vrijeme trajanja tog postupka.

4. Bliže propise o provedbi stavka 3. donosi nadležno ministarstvo iz odgovarajuće oblasti.

Članak 61. Održavanje prava

1. Za održavanje priznatog prava na patent odnosno patent sa skraćenim trajanjem, plaćaju se pristojbe i troškovi postupka u visini i na način utvrđen provedbenim propisom.

2. Ako je u upisnik upisano određeno pravo na patent, odnosno patent sa skraćenim trajanjem u korist treće osobe, Institut je dužan da obavijesti tu osobu da nije plaćena pristojba i troškovi postupka za održavanje prava i da može u roku od šest mjeseci od dana obavijesti da plati pristojbu i troškove postupka, u visini i na način utvrđen provedbenim propisom, i na taj način održi pravo na patent.

Članak 62. Odricanje od prava

1. Ako nositelj patenta, odnosno patenta sa skraćenim trajanjem podnese Institutu pisanu izjavu kojom se odriče svog prava, to pravo prestaje narednog dana od podnošenja pisane izjave.

2. Ako je u upisnik upisano određeno pravo u korist treće osobe, nositelj patenta, odnosno patenta sa skraćenim trajanjem, ne može se odreći svog prava bez prethodne pisane suglasnosti osobe na čije ime je upisana licenca, prijenos, zalog ili drugo pravo.

Članak 63. Prestanak prava

1. Ako nositelj patenta ne plati propisanu pristojbu i troškove postupka za održavanje prava, patent prestaje narednog dana od dana isteka roka za plaćanje pristojbi i troškova postupka.

6. Posebne odredbe o postupku priznanja patenta po međunarodnoj prijavi

Članak 64. Međunarodna prijava patenta

1. Međunarodna prijava patenta je prijava koja se podnosi sukladno Ugovorom o suradnji na području patenata (PCT) (u daljnjem tekstu: Ugovor). Pozivanje na Ugovor u čl. 64. do 66. smatra se istovremeno pozivanjem i na pravilnik sukladno Ugovorom.
2. Na međunarodne prijave patenata koje se Institutu podnose kao prijemnom, naznačenom ili izabranom uredu primjenjuju se odredbe Ugovora, ovog zakona i provedbenih propisa.
3. Za podnošenje međunarodne prijave Institutu kao prijemnom, naznačenom ili izabranom uredu plaća se propisana pristojba i troškovi postupka.

Članak 65.

Međunarodna prijava patenta koja se Institutu podnosi kao prijemnom uredu

1. Međunarodna prijava patenta može se Institutu podnijeti kao prijemnom uredu, ako je podnositelj prijave domaća fizička ili pravna osoba i s njima izjednačene osobe.
2. Za podnošenje međunarodne prijave patenta iz stavka 1. plaćaju se pristojbe i troškovi postupka sukladno člankom 13. za prosljeđivanje Međunarodnom uredu, u roku utvrđenom provedbenim propisom.

Članak 66.

Međunarodna prijava koja se Institutu podnosi kao naznačenom ili izabranom uredu

1. Međunarodna prijava patenta u kojoj je Bosna i Hercegovina sukladno odredbama Ugovora naznačena radi priznanja nacionalnog patenta, podnosi se Institutu kao naznačenom uredu u roku od 24 mjeseca računajući od datuma prvenstva prijave.
2. Međunarodna prijava patenta u kojoj je Bosna i Hercegovina, sukladno odredbama Ugovora, izabrana kao država u kojoj se podnositelj prijave namjerava koristiti rezultatima međunarodnog preliminarnog ispitivanja te prijave u svrhu priznanja nacionalnog patenta podnosi se Institutu kao izabranom uredu u roku od 34 mjeseca računajući od datuma prvenstva prijave.
3. Međunarodna prijava patenta koja je Institutu podnesena kao naznačenom ili izabranom uredu objavljuje se u Službenom glasniku na način propisan člankom 40.

7. Oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju patenta

Članak 67.

Razlozi za oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju patenta

1. Rješenje o priznanju patenta, odnosno patenta sa skraćenim trajanjem Institut može oglasiti ništavnim za svo vrijeme trajanja prava, po službenoj dužnosti, na zahtjev zainteresirane osobe ili na zahtjev javnog pravobranitelja, ako utvrdi da u vrijeme donošenja rješenja nisu bili ispunjeni uvjeti za priznanje prava utvrđeni ovim zakonom.
2. Ako podnositelj zahtjeva za oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju prava kojima se štiti izum tijekom postupka odustane od svog zahtjeva, Institut može nastaviti postupak po službenoj dužnosti.
3. Postupak za oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju patenta, odnosno patenta sa skraćenim trajanjem uređuje se provedbenim propisom.

Članak 68.

Rješenje o oglašavanju ništavnim rješenja o priznanju patenta

1. Na temelju rezultata provedenog postupka Institut donosi rješenje o oglašavanju ništavnim rješenja o priznanju patenta, odnosno patenta sa skraćenim trajanjem, u cjelini ili djelomično, ili rješenje kojim se zahtjev odbija.

2. Oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju patenta nema povratno dejstvo na pravovaljane sudske odluke u svezi sa utvrđivanjem povrede prava, kao i na zaključene ugovore o prijenosu prava, odnosno ustupanju licence ako su i u mjeri u kojoj su ti ugovori izvršeni, pod uvjetom da je tužitelj, odnosno nositelj prava patenta postupao u dobroj namjeri.

Odjeljak 2. - ŽIG

Članak 69. Pojam žiga

1. Žigom se štiti znak koji se može grafički prikazati i koji je podoban za razlikovanje roba, odnosno usluga jednog sudionika u gospodarskom prometu od istih ili sličnih roba, odnosno usluga drugog sudionika u gospodarskom prometu.
2. Žigom se mogu štiti znakovi, posebice: riječi, slova, brojke, slogani, kratice, grafički prikazi, kombinacije boja i njihovih nijansi, trodimenzionalni oblici, ambalaža za proizvode, pod uvjetom da su distinktivni, kao i kombinacije svih naprijed navedenih znakova.
3. Žigom se, prema ovom zakonu, ne smatraju pečat, štambilj i punca (službeni znak za obilježavanje dragocjenih kovina, mjera i sl.).
4. Pri ocjeni da li je neki znak podoban za razlikovanje roba, odnosno usluga u gospodarskom prometu uzet će se u obzir sve okolnosti, a posebno vrijeme i obujam njegove dotadašnje uporabe u Bosni i Hercegovini.
5. Priroda roba, odnosno usluga na koji se žig stavlja ni u kom slučaju ne može biti smetnja priznanju žiga.

Članak 70. Kolektivni žig

1. Kolektivnim žigom štiti se znak udruge proizvođača roba ili poduzeća koja se bave pružanjem usluga u gospodarskom prometu koji služi za razlikovanje roba, odnosno usluga članova udruge od roba odnosno usluga istih ili sličnih poduzeća.
2. Kolektivni žig ima pravo da koristi pravnu, odnosno fizičku osobu ovlaštenu aktom o korištenju kolektivnog žiga.

Članak 71. Područje primjene

1. Ovaj zakon se primjenjuje na individualne i kolektivne žigove koji su prijavljeni ili priznati kod Instituta ili su međunarodno registrirani s učinkom na Bosnu i Hercegovinu.

Članak 72. Razlozi za isključenje zaštite

1. Žigom se ne može zaštititi znak:
 - a) koji je protivan javnom poretku ili moralu;
 - b) koji se ne može grafički prikazati;
 - c) koji svojim ukupnim izgledom nije podoban za razlikovanje roba, odnosno usluga u gospodarskom prometu;
 - d) koji se sastoji isključivo od oznaka ili podataka koji u prometu služe za označavanje vrste, kakvoće, količine, namjene, vrijednosti, imena mjesta odnosno zemljopisnog podrijetla proizvoda,

vremena ili načina proizvodnje roba ili pružanja usluga ili za označavanje nekih drugih obilježja roba, odnosno usluga;

e) koji se sastoji isključivo od oznaka ili podataka koji su uobičajeni u svakodnevnom govoru ili stručnom govoru ili ustaljenoj trgovačkoj praksi;

f) koji je isključivo oblik određen vrstom proizvoda ili oblik proizvoda potrebit za postizanje određenog tehničkog rezultata ili oblik koji proizvodu daje bitnu vrijednost;

g) koji svojim izgledom ili sadržinom može obmanuti javnost, posebice u odnosu na zemljopisno podrijetlo, vrstu, kakvoću ili neko drugo obilježje robe ili usluge;

h) koji sadržava državni ili drugi javni grb, zastavu ili amblem, naziv ili kraticu naziva neke zemlje ili međunarodne organizacije, osim uz odobrenje mjerodavnog organa te države ili organizacije;

i) koji sadrži zvanične znakove ili puceve za kontrolu ili jamstvo kakvoće ili ih podražava;

j) koji predstavlja ili podražava nacionalni ili religiozni simbol;

k) koji je isti sa ranijim žigom za istu vrstu roba ili usluga;

l) koji je isti sa ranijim žigom ili je sličan ranijem žigu za istu ili sličnu vrstu roba ili usluga, te postoji opasnost od izazivanja zabune u gospodarskom prometu, uključujući mogućnost da javnost dovede u vezu prijavljeni znak sa ranijim žigom;

m) koji svojim izgledom ili sadržinom povređuje autorska prava ili druga prava industrijskog vlasništva;

n) žigovi koji su, u vrijeme podnošenja prijave žiga za znak opće poznati u Bosni i Hercegovini granicama značenja člana 6bis Pariske konvencije i članka 16. stavak 3. TRIPS-a (Ugovor o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva), a koji se shodno primjenjuje na usluge.

Poznatost žiga u smislu točke n) uključuje i poznatost žiga u odgovarajućem sektoru javnosti koja je stečena kao rezultat promocije žiga.

2. Lik ili ime osobe može se zaštititi samo po pristanku te osobe. Lik ili ime umrle osobe može se zaštititi samo po pristanku bračnog druga i djece umrlog, ako njih nema s pristankom roditelja, a ako nema roditelja s pristankom drugih nasljednika ukoliko oporukom nije drugačije određeno. Za zaštitu lika povijesne ili druge umrle znamenite ličnosti potrebna je i dozvola mjerodavnog tijela.

1. Postupak za priznanje žiga

Članak 73. Podnošenje prijave

1. Postupak za priznanje žiga pokreće se podnošenjem prijave za priznanje žiga (u daljnjem tekstu: prijava), sukladno ovom zakonu i na način utvrđen provedbenim propisom.

2. Za svaki znak koji se želi zaštititi žigom podnosi se posebna prijava.

Članak 74. Sadržina prijave

1. Prijava žiga sadrži:

a) zahtjev za priznanje žiga;

- b) ime i prezime ili trgovački naziv podnositelja, adresu prebivališta, ako je podnositelj fizička osoba, ili poslovnog sjedišta, ako je podnositelj pravna osoba;
 - c) izgled znaka koji se želi zaštititi žigom; ako je prijavljen trodimenzionalni znak, prikaz dvodimenzionalnog izgleda znaka sa najmanje dva pogleda-projekcije koje su okomite jedna na drugu; ako je znak pisan nekim drugim pismom osim latinice, njegovu transliteraciju na latinicu;
 - d) popis roba, odnosno usluga za koje je zatražena zaštita znaka sukladna Ničanskim aranžmanom o međunarodnoj klasifikaciji roba i usluga radi registracije žigova;
 - e) naznačenje boje odnosno kombinacije boja, ako se traži zaštita znaka u boji.
2. Smatra se da je prijava podnesena ako udovoljava uvjetima iz stavka 1.
 3. Svi drugi sastojci i prilozi koji se dostavljaju uz prijavu podnose se na način i u broju primjeraka utvrđenim provedbenim propisom.

Članak 75.

Prijava za priznanje kolektivnog žiga

1. Pored elemenata iz članka 74. uz prijavu za priznanje kolektivnog žiga prilaže se i akt o korištenju kolektivnog žiga.
2. Akt o korištenju kolektivnog žiga sadrži: naziv i sjedište udruge, podatke o podnositelju prijave, naziv tijela, odnosno osobe ovlaštene da predstavlja udругu, odredbe o izgledu znaka, popis roba, odnosno usluga na koje se znak odnosi, popis osoba ovlaštenih za uporabu kolektivnog žiga, uvjete koji određuju takvu uporabu i odredbe koje se odnose na povredu prava u slučaju zlouporabe kolektivnog žiga ili kršenja odredaba akta o korištenju kolektivnog žiga.

Članak 76.

Datum podnošenja prijave

1. Prijava se upisuje u upisnik prijave samo ako sadrži sve elemente iz članka 74., a za kolektivni žig elemente iz članka 75.
2. Na prijavu koja sadrži sve elemente iz stavka 1. upisuje se broj prijave i datum njenog primitka u Institutu, o čemu se, na zahtjev podnositelja, izdaje potvrda.
3. Ako prijava ne sadrži sve elemente iz stavka 1., Institut će pozvati podnositelja prijave da otkloni nedostatke u roku koji je utvrđen provedbenim propisom.
4. Ako podnositelj prijave u određenom roku otkloni nedostatke, takvoj prijavi priznat će se kao datum podnošenja prijave datum primitka uredne prijave.
5. Ako se utvrdi da je prijava iz stavka 1. upisana u upisnik prijave a ne ispunjava uvjete iz članka 74., Institut će donijeti zaključak o brisanju te prijave iz upisnika.

Članak 77.

Naknadne izmjene u prijavi

U prijavi žiga kojoj je utvrđen datum podnošenja ne može se naknadno bitno izmijeniti izgled znaka niti dopuniti spisak roba, odnosno usluga.

Članak 78.

Ispitivanje urednosti prijave

1. Prijava je uredna ako sadrži sve elemente iz članka 74., odnosno članka 75., dokaz o uplati pristojbe i troškova postupka i druge priloge propisane provedbenim propisom.

2. Ako utvrdi da prijava nije uredna, Institut će pisano, uz navođenje razloga, pozvati podnositelja prijave da je uredi u roku koji ne može biti duži od 90 dana od dana dostave poziva.
3. Na obrazloženi zahtjev podnositelja prijave Institut će produžiti rok iz stavka 2., ali najduže za 90 dana od dana isteka roka iz stavka 2.
4. Za sve prijave dovedene u uredno stanje u smislu odredaba ovog članka priznat će se pravo prvenstva prijave koja se u smislu članka 76. stavak 4. smatra urednom prijavom.

Članak 79.

Odbacivanje prijave i obustavljanje postupka

1. Ako podnositelj prijave u ostavljenom roku ne postupi prema pozivu Instituta ili ne plati pristojbu i troškove postupka za njezino uređenje, prijava se zaključkom odbacuje.
2. Ako se podnositelj prijave pisano izjasni tijekom postupka da odustaje od svog zahtjeva, postupak se zaključkom obustavlja.

Članak 80.

Ispitivanje uvjeta za priznanje prava

1. Ako je prijava uredna u smislu članak 78., Institut ispituje da li su ispunjeni uvjeti za priznanje žiga u smislu čl. 69., 70. i 72.
2. Rješenje o odbijanju ili rješenje o djelomičnom prihvatanju zahtjeva za priznanje žiga Institut ne može donijeti ako prethodno, pismeno (rezultatom ispitivanja), nije upoznao podnositelja prijave sa razlozima zbog kojih ne može priznati traženo pravo, odnosno ne može ga priznati u traženom obujmu i ako nije pozvao podnositelja prijave da se u roku koji ne može biti duži od 90 dana očituje o tim razlozima, odnosno da podnese zahtjev za izmjenu i dopunu.
3. Na obrazložen zahtjev podnositelja prijave Institut će produžiti rok iz stavka 2., ali najduže za 90 dana od dana isteka roka iz stavka 2.
4. Institut će rješenjem odbiti zahtjev za priznanje žiga ako se podnositelj prijave uopće ne izjasni ili ako se izjasni, a Institut i dalje smatra da se žig ne može priznati.
5. Institut će donijeti rješenje o djelomičnom priznanju žiga ako se podnositelju prijave uopće ne izjasni ili ako se izjasni, a Institut i dalje smatra da se žig može samo djelomično priznati.

Članak 81.

Razdvajanje prijave

1. Prijava žiga u kojoj je naveden spisak roba, odnosno usluga (u daljnjem tekstu: prvobitna prijava), može se na zahtjev podnositelja prijave, do upisa u upisnik žigova, razdvojiti na dvije ili više prijave tako što će se razdvojiti spisak roba, odnosno usluga. Zahtjev za razdvajanje prijave mora sadržavati propisane elemente.
2. Razdvojena prijava zadržava datum podnošenja prvobitne prijave i njezino pravo prvenstva.
3. O razdvajanju prijave donosi se posebno rješenje u kome će se naznačiti broj, odnosno brojke prijave, znak iz prvobitne prijave, kao i robe, odnosno usluge koje ostaju u prvobitnoj prijavi i robe odnosno usluge koje ostaju u razdvojenoj ili razdvojenim prijavama.
4. Razdvojena prijava, odnosno prijave upisuju se u upisnik prijave.
5. U postupku po zahtjevu za razdvajanje prijave shodno se primjenjuju odredbe članka 128.

Članak 82.

Rješenje o priznanju žiga

1. Ako prijava ispunjava uvjete za priznanje prava, Institut će pozvati podnositelja prijave da plati pristojbu i troškove postupka za prvih deset godina održavanja prava na žig i troškove objave žiga u Službenom glasniku.
2. Institut će zaključkom odbaciti prijavu ako podnositelj prijave u ostavljenom roku ne dostavi dokaze o izvršenim uplatama iz stavka 1.
3. Rješenje o priznanju žiga donosi se prema predloženom znaku i priloženom spisku roba i usluga, kojim se određuje obujam priznate zaštite.

Članak 83.
Razdvajanje žiga

1. Žig koji je priznat za više roba, odnosno usluga (prvobitna registracija) može se, na zahtjev njegovog nositelja, u svako doba razdvojiti na dvije ili više registracija tako što će se razdvojiti spisak roba, odnosno usluga. Zahtjev mora sadržavati propisane podatke.
2. Izdvojeni žig zadržava sva prava iz prvobitne registracije.
3. O razdvajanju žiga donosi se posebno rješenje u kome će se naznačiti broj, odnosno brojke novih žigova, znak iz prvobitne registracije, kao i roba, odnosno usluge koje ostaju u prvobitnoj registraciji i roba odnosno usluge koje ostaju u razdvojenoj ili razdvojenim registracijama.
4. Razdvojeni žig, odnosno razdvojeni žigovi upisuju se u upisnik žigova.
5. U postupku po zahtjevu za razdvajanje žiga shodno se primjenjuju odredbe članka 128.

Članak 84.
Zahtjev za međunarodno registriranje žiga

1. Nositelj žiga, odnosno podnositelj prijave može podnijeti zahtjev za međunarodno registriranje žiga sukladno važećim međunarodnim ugovorima i konvencijama.
2. Zahtjev za međunarodno registriranje iz stavka 1. podnosi se preko Instituta na način i u broju primjeraka utvrđenim provedbenim propisom.

Članak 85.
Međunarodna registracija

U postupku priznanja žiga prema odredbama međunarodnih ugovora i konvencija primjenjuju se odredbe ovog zakona u svim pitanjima koja nisu regulirana tim ugovorima, odnosno konvencijama.

2. Sadržina, obujam i stjecanje prava na žig

Članak 86.
Isključiva prava

1. Nositelj žiga ima isključivo pravo na obilježavanje žigom roba odnosno usluga za koje je priznat i isključivo pravo uporabe žiga u gospodarskom prometu za te robe odnosno usluge.
2. Pravo iz stavka 1. obuhvata i uporabu žiga na sredstvima za pakiranje, katalogima, prospektima, oglasima i drugim oblicima ponude, na naputcima, fakturama, u korespondenciji i u drugim oblicima poslovne dokumentacije.
3. Pravo iz stavka 1. ima i podnositelj prijave od datuma podnošenja prijave.
4. Nositelj žiga može zabraniti trećim osobama da bez njegovog odobrenja upotrebljavaju znak koji je isti sa znakom ili sličan znaku za robe, odnosno usluge iste ili slične vrste kao što su one za koje je žig priznat ili ga upotrebljavati za obilježavanje tih roba, odnosno usluga, posebice da ga stavlja na robe ili

njihovu ambalažu, nude usluge ili stavljaju na tržište robe sa tim znakom ili skladište proizvode sa namjerom stavljanja na tržište, uvoze ili izvoze robe s tim znakom ili upotrebljavaju taj znak u trgovačkom imenu, korespondenciji ili oglašavanju.

5. Nositelj žiga ima pravo zahtijevati od svake osobe koja stavlja ili namjerava staviti na tržište robe odnosno nuditi usluge koje su označene znakom koji je isti sa njegovim žigom ili sličan njegovom žigu, informaciju o podrijetlu roba i prometnim putevima roba ili dokumentaciju za te robe odnosno usluge.

6. Nositelj opće poznatog žiga može zabraniti trećim osobama da bez njegovog odobrenja upotrebljavaju isti ili sličan znak za robe, odnosno usluge koje nisu iste sa onima ili slične onima za koje je žig zaštićen, ako bi uporaba takvog znaka u svezi s tim robama, odnosno uslugama mogla upućivati na povezanost tih roba, odnosno usluga i nositelja zaštićenog žiga, i pod uvjetom da takva uporaba može izazvati štetu interesima nositelja žiga.

7. Nositelj žiga ima isključivo pravo da pored znaka zaštićenog žigom stavi oznaku (R) ili drugu oznaku kojom obavještava ostale sudionike u prometu da je njegov znak registriran.

Članak 87. **Obujam prava**

1. Ako se znak, odnosno žig sastoji od riječi ili slova, ili kombinacije riječi i slova, zaštita obuhvata te riječi, slova i kombinacije, njihove transkripcije ili transliteracije, ispisane ma kojim tipom slova, u ma kojoj boji ili izražene na bilo koji drugi način.

Članak 88. **Ograničenje prava**

1. Žig koji sadrži natpise, riječi ili kombinacije slova ne isključuje pravo druge osobe da pod istim natpisom, riječima ili kombinacijama slova stavlja u promet svoju robu, odnosno usluge, ako ti natpisi, riječi ili kombinacije slova predstavljaju njegovo ime, tvrtku ili naziv koji nisu stečeni na nesavjestan način.

2. Osoba koja je u momentu podnošenja prijave za priznanje žiga imala ime, tvrtku, odnosno naziv istovjetan sa žigom druge osobe može osporavati taj žig za istu ili sličnu vrstu robe, odnosno usluga, osim ako je nositelj žiga u trenutku prijave imao isto ime, tvrtku, odnosno naziv.

Članak 89. **Stjecanje prava na žig**

1. Žig se stječe na temelju rješenja o priznanju žiga i upisom žiga u upisnik žigova.
2. Žig važi od datuma podnošenja prijave.
3. Datum upisa žiga u upisnik istovjetan je datumu donošenja rješenja o priznanju žiga.

Članak 90. **Trajanje i održavanje žiga**

1. Žig traje 10 godina računajući od datuma podnošenja prijave žiga.
2. Žig se može obnavljati neograničeno, i to za razdoblje od 10 godina, pod uvjetom da nositelj prava tijekom posljednje godine trajanja desetogodišnjeg razdoblja zaštite ili najkasnije šest mjeseci nakon isteka tog razdoblja Institutu podnese zahtjev za produženje važenja žiga i uplati odgovarajuću pristojbu i troškove postupka.
3. Novo razdoblje započinje danom isteka prethodnog desetogodišnjeg razdoblja zaštite.

Članak 91. **Uporaba žiga**

1. Nositelj žiga dužan je, radi održavanja važenja žiga, žig rabiti u zemlji za robe odnosno usluge za koje je priznat, osim ako postoje ozbiljni razlozi za njegovu neuporabu, koji su neovisni o volji nositelja žiga, kao što su uvozna ograničenja ili drugi vladini zahtjevi u pogledu roba odnosno usluga za koje je žig priznat.
2. Uporaba žiga u neznatno izmijenjenom obliku kojim se ne mijenja karakter i izgled žiga, također se smatra uporabom žiga.
3. Uporaba žiga od strane druge osobe dana na temelju ugovora o licenci smatrat će se uporabom od strane nositelja žiga.
4. Kao korištenje u zemlji smatrat će se uporaba žiga na robi, opremi i pakiranju izvršeno u zemlji i kad je roba isključivo namjenjena za izvoz.

3. Prestanak prava na žig

Članak 92. Prestanak prava

1. Žig prestaje istekom roka od 10 godina za koje je priznat ako nositelj žiga ne podnese, u propisanom roku, zahtjev za produženje važenja žiga i ne plati pristojbe i troškove postupka.
2. Žig prestaje važiti i prije isteka roka iz stavka 1.:
 - a) ako se nositelj žiga odrekne prava - narednog dana od dana predaje Institutu izjave o odricanju, u pisanom obliku; izjava o odricanju neće imati pravni učinak ako je određeno pravo u korist trećih osoba (licenca, zalog i dr.) upisano u upisnik, a nositelj žiga prethodno nije pribavio pisanu suglasnost tih osoba;
 - b) ako nositelj žiga bez opravdanog razloga ne rabi žig u neprekidnom trajanju od pet godina od dana upisa u upisnik, odnosno od posljednje uporabe u smislu članka 89.;
 - c) na temelju sudske, odnosno odluke mjerodavnog tijela, u slučajevima predviđenim ovim zakonom - danom određenim tom odlukom;
 - d) ako se kolektivni žig rabi protivno aktu o kolektivnom žigu.
3. Ako nositelj žiga u određenom roku ne plati propisanu pristojbu i troškove postupka, a u upisnik je upisana licenca, zalog ili neko drugo pravo u korist treće osobe, Institut će to lice obavijestiti da nije plaćena pristojba i troškovi postupka i da ih može platiti u roku od šest mjeseci od dana primitka obavijesti i time održati važenje žiga. U protivnom prestaje pravo na žig.
4. Postupak za prestanak žiga iz stavka 2. točka b) pokreće Institut na zahtjev zainteresirane osobe.
5. Postupak za prestanak žiga iz stavka 2. točka b) bliže se uređuje provedbenim propisom.
6. Prestanak važenja žiga upisuje se u upisnik žigova na temelju rješenja Instituta i objavljuje u Službenom glasniku.

Članak 93. Ponovna registracija žiga

1. Ako žig prestane zbog neplaćanja propisane pristojbe i troškova postupka, nositelj žiga ima isključivo pravo da zahtijeva u roku od jedne godine od dana prestanka važenja žiga, da se žig ponovno registrira na njegovo ime za iste robe, odnosno usluge.
2. U slučaju iz stavka 1. nositelj žiga je dužan da ponovno podnese prijavu žiga.

4. Oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju žiga, odnosno međunarodnog registriranja

Članak 94.

Razlozi za oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju žiga, odnosno međunarodnog registriranja

1. Rješenje o priznanju žiga, odnosno međunarodno registriranje žiga s učinkom na Bosnu i Hercegovinu Institut može oglasiti ništavnim, u cjelini ili samo za pojedine robe odnosno usluge, ako utvrdi da u vrijeme donošenja rješenja odnosno međunarodnog registriranja nisu bili ispunjeni uvjeti za priznanje žiga predviđeni čl. 69., 70. i 72.
2. Rješenje o priznanju žiga, odnosno međunarodno registriranje sa učinkom na Bosnu i Hercegovinu Institut može oglasiti ništavnim, u cjelini ili za pojedine robe odnosno usluge, ako je žig nakon donošenja rješenja o priznanju stekao obilježja generične oznake.

Članak 95.

1. Rješenje o priznanju žiga, odnosno međunarodno registriranje s učinkom na Bosnu i Hercegovinu, može se oglasiti ništavnim za svo vrijeme trajanja zaštite, po službenoj dužnosti, na zahtjev zainteresirane osobe ili na zahtjev javnog pravobranitelja.
2. Izuzetno od odredbe stavka 1. zahtjev za oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju žiga, odnosno međunarodnog registriranja s učinkom na Bosnu i Hercegovinu, na temelju članka 72. stavak 1. toč. k) i h), može podnijeti samo nositelj prava na ranije registrirani žig ili osobu koju on ovlasti, osim ako se u roku od pet godina prije podnošenja zahtjeva za oglašavanje ništavnim nije protivio uporabi kasnije registriranog žiga, čiji je podnositelj prijave bio savjestan.
3. Uz zahtjev za oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju žiga, odnosno međunarodnog registriranja žiga s učinkom na Bosnu i Hercegovinu podnose se odgovarajući dokazi.
4. Postupak za oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju žiga bliže se uređuje provedbenim propisom.

Članak 96.

1. Ako podnositelj zahtjeva za oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju žiga, odnosno međunarodnog registriranja sa učinkom na Bosnu i Hercegovinu tijekom postupka odustane od zahtjeva, Institut može nastaviti postupak po službenoj dužnosti ili na zahtjev nositelja tog prava.

Odjeljak 3. - INDUSTRIJSKI DIZAJN

Članak 97.

Predmet zaštite

1. Industrijskim dizajnom štiti se izgled cijelog ili dijela proizvoda koji je nov i čiji je individualni karakter rezultat posebnih obilježja linija, kontura, boja, oblika, odnosno materijala proizvoda samog po sebi ili njegovih ornamenata.
2. "Proizvod" znači bilo koji industrijski ili zanatski proizvod, uključujući dijelove namjeravane za sastavljanje u kompleksan proizvod, skupine ili kompozicije proizvoda, ambalažu, modne krojeve, grafičke simbole i topografske oznake, isključujući računarske programe i poluprovodne proizvode.

Članak 98.

Novost

1. Oblik cijelog ili dijela proizvoda smatrat će se novim, u smislu ovog zakona, ako istovjetan oblik cijelog ili dijela proizvoda prije datuma podnošenja prijave industrijskog dizajna nije bio dostupan javnosti, odnosno, ako je zahtijevano pravo prvenstva, prije priznatog datuma prvenstva.
2. Oblik cijelog ili dijela proizvoda smatrat će se istovjetnim ako se njegov specifičan oblik razlikuje samo u neznatnim detaljima odnosno ako predstavlja samo kombinaciju poznatih oblika.

3. Na novost oblika proizvoda ili njegovog dijela ne utječe činjenica da je postao dostupan javnosti najviše šest mjeseci prije podnošenja prijave, ali bez pristanka podnositelja prijave.

Članak 99.

Razlozi za isključenje zaštite

1. Industrijskim dizajnom ne može se zaštititi cijeli ili dio proizvoda:
 - a) kada je njegov izgled ili uporaba protivna zakonu ili moralu;
 - b) koji sadrži državni ili drugi javni grb, zastavu ili amblem, naziv ili skraćenicu naziva neke zemlje ili međunarodne organizacije, kao i njihovo podražavanje, osim po odobrenju mjerodavnog tijela odnosne zemlje ili organizacije.
2. Oblik cijelog ili dijela proizvoda, koji je uvjetovan isključivo tehničkim ili funkcionalnim razlozima, ne može se zaštititi industrijskim dizajnom.
3. Lik ili ime osobe može se zaštititi samo po pristanku te osobe. Lik ili ime umrle osobe može se zaštititi samo po pristanku bračnog druga i djece umrlog, a ako ovih nema s pristankom roditelja, a ako nema roditelja s pristankom drugih nasljednika, ukoliko oporukom nije drugačije određeno. Za zaštitu lika povijesne ili druge umrle znamenite ličnosti potrebna je i dozvola mjerodavnog tijela.

1. Pravo na industrijski dizajn

Članak 100.

Autor

1. U postupku za zaštitu industrijskim dizajnom, osoba navedena u prvoj urednoj prijavi smatra se autorom proizvoda odnosno njegovog dijela, osim ako iz prijave ne proizilazi drugačije ili ako odlukom suda nije određena druga osoba kao autor.
2. Ako je proizvod, odnosno njegov dio nastao zajedničkim radom više osoba, pravo na industrijski dizajn pripada svim autorima.
3. Fizička ili pravna osoba koja nije autor, pravo na zaštitu industrijskim dizajnom stiče na temelju zakona, pravnog posla ili nasljeđivanja.

2. Postupak za priznanje industrijskog dizajna

Članak 101.

Podnošenje prijave

1. Postupak za priznanje industrijskog dizajna pokreće se podnošenjem prijave za priznanje industrijskog dizajna (u daljnjem tekstu: prijava) sukladno ovom zakonom i na način utvrđen provedbenim propisom.
2. Prijava može da sadržavati zahtjev za priznanje industrijskog dizajna za jedan ili više (do 100) vanjskih oblika proizvoda ili njihovih dijelova koji se odnose na proizvode svrstane u istu klasu međunarodne klasifikacije utvrđene Lokarnskim sporazumom o utvrđenju međunarodne klasifikacije za industrijski dizajn.

Članak 102.

Sadržina prijave

1. Prijava mora sadržavati:
 - a) zahtjev za priznanje industrijskog dizajna;
 - b) ime odnosno naziv i adresu podnositelja prijave;

- c) podatke o autoru odnosno napomenu da autor ne želi da bude naveden u prijavi;
 - d) naznaku da li se radi o pojedinačnoj ili višestrukoj prijavi, te u slučaju višestruke prijave, naznaku ukupnog broja vanjskih oblika za koje se zahtijeva zaštita;
 - e) stvaran i kratak naziv industrijskog dizajna;
 - f) dvodimenzionalni prikaz predmeta zaštite /fotografiju ili grafički prikaz izgleda proizvoda za koji se zahtijeva zaštita/.
2. Sadržina i način sastavljanja pojedinih elemenata prijave iz stavka 1. bliže se uređuje provedbenim propisom.

Članak 103.

Datum podnošenja prijave

1. Za priznanje datuma podnošenja prijave dovoljno je da prijava podnesena Institutu na taj datum sadrži slijedeće elemente:
- a) zahtjev za priznanje industrijskog dizajna;
 - b) ime odnosno naziv i adresu podnositelja prijave.
2. Na prijavu koja sadrži sve elemente iz stavka 1. upisuje se broj prijave i datum njezinog primitka u Institutu, o čemu se, na zahtjev podnositelja, izdaje potvrda.
3. Ako prijava ne sadrži sve elemente iz stavka 1., Institut će pozvati podnositelja prijave da otkloni nedostatke u roku koji je utvrđen provedbenim propisom.
4. Ako podnositelj prijave u određenom roku otkloni nedostatke, takvoj prijavi priznat će se kao datum podnošenja prijave datum primitka uredne prijave.
5. Ako se utvrdi da je prijava iz stavka 1. upisana u upisnik prijava a ne ispunjava uvjete iz stavka 1., Institut će donijeti zaključak o brisanju te prijave iz upisnika.

Članak 104.

Naknadne izmjene u prijavi

U prijavi industrijskog dizajna kojoj je utvrđen datum podnošenja, ne može se naknadno bitno izmijeniti vanjski izgled cijelog ili dijela proizvoda.

Članak 105.

Ispitivanje urednosti prijave

1. Prijava je uredna ako sadrži sve elemente iz članka 100., dokaz o uplati pristojbe i troškova postupka i druge priloge propisane provedbenim propisom.
2. Ako utvrdi da prijava nije uredna, Institut će pisano, uz navođenje razloga, pozvati podnositelja prijave da je uredi u roku koji nije duži od 90 dana od dana dostave poziva.
3. Na obrazloženi zahtjev podnositelja prijave Institut će produžiti rok iz stavka 2., ali najduže za 90 dana od dana isteka roka iz stavka 2.
4. Za sve prijave dovedene u uredno stanje u smislu odredaba ovog članka priznat će se pravo prvenstva prve prijave.

Članak 106.

Odbacivanje prijave i obustava postupka

1. Ako podnositelj prijave u ostavljenom roku ne postupi prema pozivu Instituta ili ne plati pristojbu i troškove postupka za njezino uređenje, prijava se zaključkom odbacuje.
2. Ako se podnositelj prijave pisano izjasni tijekom postupka da odustaje od svog zahtjeva, postupak se zaključkom obustavlja.

Članak 107.

Ispitivanje uvjeta za priznanje prava

1. Ako je prijava uredna u smislu članka 103., Institut ispituje da li su ispunjeni uvjeti za priznanje industrijskog dizajna.
2. Rješenje o odbijanju ili rješenje o djelomičnom prihvatanju zahtjeva Institut ne može donijeti ako prethodno, pisano (rezultatom ispitivanja), nije upoznao podnositelja prijave sa razlozima zbog kojih ne može priznati traženo pravo, odnosno ne može ga priznati u traženom obujmu i ako nije pozvao podnositelja prijave da se u roku koji ne može biti duži od 90 dana očituje o tim razlozima, odnosno da podnese zahtjev za izmjenu i dopunu.
3. Na obrazložen zahtjev podnositelja prijave Institut će produžiti rok iz stavka 2., ali najduže za 90 dana od dana isteka roka iz stavka 2.
4. Institut će rješenjem odbiti zahtjev ako se podnositelj prijave uopće ne izjasni ili ako se izjasni, a Institut i dalje smatra da se industrijski dizajn ne može priznati.
5. Institut će donijeti rješenje o djelomičnom priznanju prava, ako se podnositelj prijave uopće ne izjasni ili ako se izjasni, a Institut i dalje smatra da se pravo može samo djelomično priznati.

Članak 108.

Pretvaranje prijave industrijskog dizajna u prijavu patenta

1. Do okončanja postupka po prijavi, prijava industrijskog dizajna može se pretvoriti u prijavu patenta, pod uvjetom da podnositelj prijave plati propisanu pristojbu i troškove postupka.
2. Prijava patenta zadržava datum podnošenja prijave industrijskog dizajna.

Članak 109.

Rješenje o priznanju industrijskog dizajna

1. Ako prijava ispunjava uvjete za priznanje prava, Institut će pozvati podnositelja prijave da plati pristojbu i troškove postupka za održavanje prava i troškove objave industrijskog dizajna u Službenom glasniku.
2. Institut će zaključkom odbaciti prijavu ako podnositelj prijave u ostavljenom roku ne dostavi dokaze o izvršenim uplatama iz stavka 1.

3. Sadržina i stjecanje industrijskog dizajna

Članak 110.

Isključiva prava

1. Imatelj industrijskog dizajna ima pravo spriječiti svaku osobu, koja nema njegovu suglasnost, da izrađuje, prodaje ili uvozi proizvode koji imaju izgled ili su ugrađeni u proizvod koji je kopija, ili u velikoj mjeri predstavlja preslik proizvoda, ako su takve radnje poduzete u komercijalne svrhe.
2. Pravo iz stavka 1. ima i podnositelj prijave od datuma podnošenja prijave.

Članak 111.

Ograničenje isključivih prava

1. Prava imatelja industrijskog dizajna propisana u članku 108. ne odnose se, na:

- a) radnje, koje se odnose na osobnu i nekomercijalnu uporabu predmeta industrijskog dizajna;
- b) radnje, koje se vrše u svrhu obavještanja javnosti ili u svrhu obrazovanja, ako je to sukladno dobrim poslovnim običajima i ne nanosi štetu interesima imatelja industrijskog dizajna;
- c) uporaba predmeta industrijskog dizajna na brodovima drugih država, u brodskom trupu, u strojevima, opremi, aparatima i drugom priboru, kada samo privremeno ili slučajno uđu u akvatorij Bosne i Hercegovine, pod uvjetom da su ti proizvodi uporabljeni isključivo za potrebe broda;
- d) uporabu predmeta industrijskog dizajna u konstrukciji ili radu naprava za kretanje po zraku ili zemlji drugih država, ili u priboru tih naprava, kada bi se privremeno ili slučajno zatekli na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Članak 112. **Stjecanje prava**

1. Industrijski dizajn stječe se na temelju rješenja o priznanju industrijskog dizajna u obujmu koji je prikazan na fotografiji ili crtežu i upisom industrijskog dizajna u registar.
2. Industrijski dizajn važi od datuma podnošenja prijave.
3. Datum upisa industrijskog dizajna u upisnik istovjetan je datumu donošenja rješenja o priznanju industrijskog dizajna.

Članak 113. **Trajanja prava**

Industrijski dizajn traje 10 godina, računajući od datuma podnošenja prijave.

Članak 114. **Prestanak prava**

1. Industrijski dizajn prestaje i prije isteka roka iz članka 111.:
 - a) ako se imatelj industrijskog dizajna pisano izjasni o odricanju od svog prava; narednog dana od podnošenja Institutu podneska o odricanju. Izjava o odricanju neće imati pravni učinak ako je određeno pravo u korist trećih osoba (licenca, zalog i dr.) upisano u upisnik, a imatelj industrijskog dizajna prethodno, nije pribavio pisanu suglasnost tih osoba;
 - b) na temelju sudske odluke, odnosno odluke Instituta, u slučajevima predviđenim ovim zakonom - danom određenim tom odlukom.
2. Prestanak važenja industrijskog dizajna upisuje se u upisnik industrijskog dizajna na temelju rješenja Instituta i objavljuje u Službenom glasniku.

Članak 115. **Oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju industrijskog dizajna**

1. Rješenje o priznanju industrijskog dizajna Institut može oglasiti ništavnim ako utvrdi da u vrijeme donošenja rješenja nisu bili ispunjeni uvjeti za priznanje industrijskog dizajna propisani ovim zakonom.
2. Rješenje o priznanju industrijskog dizajna, može se oglasiti ništavnim za svo vrijeme trajanja zaštite, i to po službenoj dužnosti, na zahtjev zainteresirane osobe ili na zahtjev javnog pravobranitelja.

3. Uz prijedlog za oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju industrijskog dizajna podnose se odgovarajući dokazi.
4. Postupak za oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju industrijskog dizajna bliže se uređuje provedbenim propisom.
5. Ako podnositelj zahtjeva za oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju industrijskog dizajna tijekom postupka odustane od zahtjeva, Institut može nastaviti postupak po službenoj dužnosti ili na zahtjev nositelja tog prava.

Odjeljak 4. - ZEMLJOPISNA OZNAKA

Članak 116.

Predmet zaštite

1. Zemljopisnom oznakom registriraju se oznake, koje označavaju, da roba potječe sa određenog teritorija, regije ili mjesta na toj teritoriji, na kojoj se određena kakvoća, reputacija ili neka druga karakteristika robe može dovesti u svezu sa njenim zemljopisnim podrijetlom.
2. Zemljopisna oznaka može se također registrirati za naziv robe, koji je dugom uporabom u gospodarskom prometu postao poznat kao znak da roba potječe sa određenog lokaliteta ili regije.
3. Zemljopisna oznaka može se rabiti za označavanje prirodnih proizvoda, uključujući poljoprivredne, industrijske i obrtničke proizvode.

Članak 117.

Razlozi za isključenje registracije

1. Zemljopisna oznaka neće se registrirati za:
 - a) oznake, koje bi označavale ili upućivale da određena roba potječe iz određenog zemljopisnog područja, koje nije stvarno mjesto podrijetla, na način, koji bi obmanuo javnost u pogledu njegovog zemljopisnog podrijetla;
 - b) oznake, koje su svojom dugom uporabom u gospodarskom prometu postale opće poznate u trgovini za označavanje određene vrste robe.

Članak 118.

Zabrana pretvaranja zemljopisne oznake u generičan naziv

Zemljopisne oznake ne mogu prerasti u generična ili opće poznata imena, čija bi uporaba u gospodarskom prometu bila slobodna.

1. Postupak za registraciju zemljopisne oznake

Članak 119.

Podnošenje prijave

1. Institut će registrirati zemljopisnu oznaku na temelju prijave, koju mogu podnijeti udruge pravnih i fizičkih osoba, gospodarske komore, općine, ili državni organi.
2. Uz prijavu iz stavka 1. mora biti priložen pravilnik, koji sadrži naročito:
 - a) oznaku, koja će se registrirati kao zemljopisna oznaka, uključujući i njezin izgled, ako znak sadrži pored jedne ili više riječi, i slike, skice, vinjete, boje i slično;
 - b) navedenu robu, na koju se odnosi predložena zemljopisna oznaka; naznaku teritorija, odnosno regije, s koje roba potječe, te naznaku roba za koje se predlaže zemljopisna oznaka;

- c) odredbe o načinu uporabe robe i ostale uvjete, koje moraju ispunjavati korisnici, za označavanje robe sa zemljopisnom oznakom;
 - d) druge podatke, sukladno provedbenim propisom.
3. Stavak 1. i 2. neće se primjenjivati na zemljopisne oznake, koje su zaštićene na temelju drugih propisa.

Članak 120.

Datum podnošenja prijave

1. Za priznanje datuma podnošenja prijave dovoljno je da prijava podnesena Institutu na taj datum sadrži slijedeće elemente:
- a) zahtjev za registraciju zemljopisne oznake;
 - b) ime odnosno naziv i adresu podnositelja prijave;
 - c) izgled zemljopisne oznake;
 - d) vrstu robe koja se obilježava određenom zemljopisnom oznakom odnosno nazivom.
2. Na prijavu koja sadrži sve elemente iz stavka 1. upisuje se broj prijave i datum njezinog primitka u Institutu, o čemu se, na zahtjev podnositelja, izdaje potvrda.
3. Ako prijava ne sadrži sve elemente iz stavka 1., Institut će pozvati podnositelja prijave da otkloni nedostatke, u roku koji je utvrđen provedbenim propisom.
4. Ako podnositelj prijave u određenom roku otkloni nedostatke, takvoj prijavi priznat će se kao datum podnošenja prijave datum primitka uredne prijave sukladno pozivom Instituta.
5. Ako se utvrdi da je prijava iz stavka 1. upisana u upisnik prijave a ne ispunjava uvjete iz stavka 1., Institut će donijeti zaključak o brisanju takve prijave iz upisnika.

Članak 121.

Ispitivanje urednosti prijave

1. Prijava je uredna ako sadrži sve elemente iz čl. 119. i 120. dokaz o uplati pristojbe i troškova postupka i druge priloge propisane provedbenim propisom.
2. Ako utvrdi da prijava nije uredna, Institut će pisano, uz navođenje razloga, pozvati podnositelja prijave da je uredi u roku koji nije duži od 90 dana od dana dostave poziva.
3. Na obrazloženi zahtjev podnositelja prijave Institut će produžiti rok iz stavka 2., ali najduže za 90 dana od dana isteka roka iz stavka 2.

Članak 122.

Odbacivanje prijave i obustave postupka

1. Ako podnositelj prijave u ostavljenom roku ne postupi prema pozivu Instituta ili ne plati pristojbu i troškove postupka za njezino uređenje, prijava se zaključkom odbacuje.
2. Ako se podnositelj prijave pisano izjasni u toku postupka da odustaje od zahtjeva, postupak se zaključkom obustavlja.

Članak 123.

Upis zemljopisne oznake u upisnik

1. Institut izdaje rješenje o registriranju zemljopisne oznake, koja se upisuje u upisnik zemljopisnih oznaka.
2. Registrirane zemljopisne oznake Institut objavljuje u Službenom glasniku.
3. Za održavanje važnosti zemljopisne oznake ne plaćaju se pristojbe.

2. Prava iz zemljopisne oznake

Članak 124. Pravo korištenja

1. Zemljopisna oznaka je kolektivno pravo koju mogu rabiti u gospodarskom prometu samo osobe koje proizvode robu i stavljaju u promet sukladno pravilnikom i članka 119. stavak 2.
2. Korisnik zemljopisne oznake ima pravo oznaku rabiti u gospodarskom prometu za označavanje roba, na koje se zemljopisna oznaka odnosi.

Članak 125. Neovlaštena uporaba zemljopisne oznake

1. Korištenje zemljopisne oznake od neovlaštenih osoba bit će zabranjeno:
 - kada roba ne potječe iz kraja, naznačenog zemljopisnom oznakom, čak i ako je označeno stvarno podrijetlo robe;
 - ako je uporabljen prijevod zemljopisne oznake ili ako zemljopisna oznaka sadrži naznaku "vrsta", "stil", "imitacija" i slično.
2. Pravo iz stavka 1. obuhvata i uporaba zemljopisne oznake na sredstvima za pakiranje, katalogima, prospektima, oglasima i drugim oblicima ponude, naputcima, fakturama, korespondenciji i drugim oblicima poslovne dokumentacije, kao i uvoz i izvoz proizvoda sa tom zemljopisnom oznakom.

Članak 126. Trajanje prava

Trajanje zemljopisne oznake nije vremenski ograničeno, ukoliko nije na zahtjev mjerodavnih tijela izbrisana iz upisnika.

GLAVA III - UPISNICI I ODRŽAVANJE PRAVA

Članak 127. Upis u upisnik

Datum objave patentne prijave, odnosno datum izdavanja rješenja o priznanju industrijskog dizajna, žiga odnosno registriranja zemljopisne oznake, smatra se kao datum upisa priznatog prava u upisnik.

Članak 128. Isprava o priznatom pravu i patentni spis

1. Nakon upisa priznatog prava u upisnik i uplate naknade za tiskanje, Institut izdaje ispravu koja sadrži: podatke o pravu, nositelju prava, upisu u upisnik, objavi i datumu izdavanja rješenja o dodjeli, odnosno registraciji prava i druge podatke, koji su propisani provedbenim propisom.
2. Nakon upisa patenta, odnosno patenta sa skraćenim trajanjem u upisnik i uplate naknade za tiskanje, Institut izdaje patentni spis nositelju patenta, odnosno patenta sa skraćenim trajanjem.

Članak 129. Objava priznatog prava

1. Priznato pravo upisano u odgovarajući upisnik objavljuje se u Službenom glasniku.
2. Objava patenta sastoji se od objave patentnog zahtjeva, karakterističnog crteža, ukoliko postoji, bibliografskih podataka, kao i drugih podataka, utvrđenih provedbenim propisom.

Članak 130.

Upis promjene u upisnik

1. Na zahtjev podnositelja prijave ili nositelja prava, Institut upisuje u odgovarajući upisnik sve promjene koje se odnose na pravo, odnosno imatelja prava, kao što su prijenos prava, ugovorna licenca, zalog i prinudno izvršenje, promjena imena, odnosno tvrtke i adrese odnosno sjedišta imatelja, kao i druge promjene do kojih je došlo nakon podnošenja prijave ili nakon priznanja prava, pod uvjetom da one odgovaraju stvarnom stanju, što se dokazuje odgovarajućim dokumentom.
2. U upisnik iz stavka 1. Institut, po službenoj dužnosti, upisuje podatke o ništavnosti prava, poništenju žiga, prinudnoj licenci i druge podatke o pravomoćnim sudskim odlukama.
3. Za upis promjene u upisnik i objavljivanje podataka u Službenom glasniku, plaćaju se pristojbe i troškovi postupka. Ako pristojbe i troškovi postupka nisu plaćeni, smatrat će se da je podnositelj odustao od zahtjeva.
4. Podaci o upisanoj promjeni u upisnik objavljuju se u Službenom glasniku.

Članak 131.

Održavanje prava

1. Za održavanje priznatog prava plaćaju se propisane pristojbe i troškovi postupka:
 - a) za patente: za svaku godinu, i to u razdoblju posljednje godine važenja;
 - b) za žigove: za svakih 10 godina, i to u razdoblju posljednje godine važenja;
 - c) za industrijski dizajn, za 10 godina važenja.
2. Ako pristojba i troškovi postupka za održavanje prava iz stavka 1. nisu plaćeni u roku iz stavka 1., mogu se platiti u naknadnom roku od šest mjeseci od dana isteka roka iz stavka 1., u iznosu propisane pristojbe i troškova postupka uvećanom za 50%.
3. Ako pristojbe i troškovi postupka za održavanje prava nisu plaćene ni u naknadnom roku iz stavka 2., priznata prava prestaju važiti narednog dana od dana isteka redovitog roka za plaćanje pristojbi i troškova postupka za održavanje prava u važnosti.

GLAVA IV - PROMET PRAVA

Članak 132.

Prijenos prava

1. Nositelj patenta, žiga, odnosno industrijskog dizajna može pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom i drugim propisima, prenijeti na drugog u cjelini ili djelomično svoje pravo.
2. Odredba stavka 1. odnosi se i na podnositelja prijave.
3. Za valjanost prijenosa prava potrebit je pismeni oblik. Prema savjesnim trećim osobama prijenos ima pravno djestvo od trenutka upisa u upisnik.
4. Tužbe koje propisuje ovaj zakon mogu se do upisa prijenosa prava u upisnik podnositi protiv dosadašnjeg imatelja prava.

5. U nedostatku oprečne odredbe, s prijenosom poduzeća prenosi se i žig.
6. Upis prijenosa prava vrši se na zahtjev jednog od sudionika prijenosa i objavljuje se u Službenom glasniku.
7. Kolektivni žig i zemljopisna oznaka ne mogu biti predmet prijenosa prava.

Članak 133.

Licenca

1. Za ugovorno ustupanje iskorištavanja patenta, industrijskog dizajna ili ugovorno ustupanje uporabe žiga zaključuje se ugovor o licenci, sukladno ovom zakonu i drugim propisima.
2. Odredba stavka 1. odnosi se i na podnositelja prijave.
3. Ako je patent odnosno industrijski dizajn prijavilo više osoba ili je patent, odnosno industrijski dizajn priznat na ime više osoba, za ugovor o licenci potrebna je suglasnost svih tih osoba.
4. Kolektivni žig i zemljopisna oznaka ne mogu biti predmet ugovora o licenci.
5. U ugovoru o licenci ništavna je svaka odredba koja bi korisniku licence postavljala ograničenja koja ne proizilaze iz prava koje je predmet ugovora, a niti su potrebna za ostvarenje tog prava.
6. Upis licence u upisnik vrši se na zahtjev jedne od ugovornih stranka i objavljuje u Službenom glasniku.
7. Licenca koja nije upisana u upisnik nema pravno dještvo prema trećim osobama.

Članak 134.

Prinudna licenca

1. Sud Bosne i Hercegovine isključivo je nadležan i može izdati prinudnu licencu na zahtjev zainteresirane osobe, ako nositelj patenta ne iskorištava zaštićeni pronalazak ili ga iskorištava u obimu koji nije dovoljan za zadovoljavanje potreba domaćeg tržišta i ako odbija zaključiti ugovor o licenci ili postavlja neopravdane uvjete za zaključenje tog ugovora.
2. Zahtjev za izdavanje prinudne licence može se podnijeti nakon isteka roka od četiri godine od datuma podnošenja prijave ili nakon isteka roka od tri godine od datuma priznanja patenta, ovisno od toga, koji od ova dva datuma nastupi kasnije.
3. Ako je iskorištavanje zaštićenog izuma od javnog interesa (zdravstvo, obrana, zaštita i unapređenje čovjekovog okoliša) ili od posebnog interesa za pojedinu granu gospodarstva, prinudna licenca može se izdati i prije isteka rokova iz stavka 2.
4. Prinudna licenca ne može se odobriti ako nositelj patenta dokaže postojanje zakonskih razloga koji opravdavaju neiskorištavanje ili nedovoljno iskorištavanje zaštićenog izuma.
5. U slučaju izdavanja prinudne licence, nositelj patenta ima pravo na naknadu primjerenu ekonomskoj vrijednosti licence koja se određuje odlukom suda iz stavka 1.

Članak 135.

Svrha prinudne licence

1. Prinudna licenca odobrava opskrbu domaćeg tržišta. Ona ne može biti isključiva i njezino trajanje vezano je isključivo uz trajanje razloga zbog kojih je odobrena.
2. Prinudna licenca ne može se prenositi bez prijenosa proizvodnog pogona, odnosno njegovog dijela u kojem se iskorištava izum za koji je izdana.

GLAVA V - SUDSKA ZAŠTITA

1. Zaštita prava

Članak 136. Odgovornost

1. Imatelj isključivog prava industrijskog vlasništva može zahtijevati:
 - a) da se osobi koja neopravdano koristi njegovo pravo zabrani povreda prava i dalja povreda prava;
 - b) da osoba koja je povrijedila pravo ukloni stanje koje je nastalo povredom, naročito da odstrani sredstva i predmete povrede;
 - c) da se sredstva i predmeti povrede unište;
 - d) da se presuda objavi o trošku tuženog, u javnom glasilu, u obujmu i na način, kako odluči sud.
2. Osoba koja povrijedi isključivo pravo industrijskog vlasništva, mora imatelju prava vratiti neopravdano stečenu korist, koju je stekao, odnosno odgovoran je za prouzročenu štetu po općim pravilima utvrđenim za naknadu štete.
3. Novčanu naknadu iz stavka 2. imatelj prava može zahtijevati, ako je:
 - a) tuženi stekao dobit kroz povredu prava;
 - b) imatelj prava izgubio dobit zbog povrede prava;za iznos, koji je mogao dobiti, da je dozvolio iskorištavanje roba trećim osobama uz naknadu.
4. Ako je predmet povrede objavljena prijava patenta, podnesena u inozemstvu u smislu članka 5. stavak 3. podnositelj ne može zahtijevati za razdoblje od objave do dodjele patenta, naknadu u smislu st. 2. i 3., ali može zahtijevati pravednu nadoknadu štete.

Članak 137. Povreda prava

1. Kršenjem prava industrijskog vlasništva smatra se svako neovlašteno korištenje zaštićenog izuma, oblika proizvoda ili njegovog dijela u proizvodnji ili gospodarskom prometu, odnosno zaštićenog znaka ili zemljopisne oznake u gospodarskom prometu ili neopravdano raspolaganje sa patentom, industrijskim dizajnom, žigom ili zemljopisnom oznakom.
2. Ako je predmet povrede patent, s kojim je zaštićen postupak za proizvodnju nove tvari, smatra se, da je svaka tvar istog sastava ili ista, proizvedena po zaštićenom postupku, dok se oprečno ne dokaže. Teret dokazivanja pada na onoga koji proizvodi tvar, pri čemu treba poštovati njegov zakonski interes za zaštitu poslovne tajne.
3. Povredom industrijskog dizajna, žiga ili zemljopisne oznake smatra se i njihovo podražavanje.
4. Podražavanje u smislu stavka 3., postoji, ako prosječan kupac robe odnosno prosječan korisnik usluge, bez obzira na vrstu robe, odnosno usluge, može uočiti razliku samo ako obrati naročitu pažnju, odnosno ako žig ili znak predstavlja prijevod ili transkripciju znaka.

Članak 138. Tužba zbog povrede prava

1. Tužbu zbog povrede prava iz čl. 54., 86., 110. i članka 124. stavka 2. može podnijeti podnositelj prijave, nositelj prava, korisnik zemljopisne oznake i osoba koja je stekla isključivo pravo.

2. Tužbu zbog uporabe znaka oprečno članku 72. stavak 1. toč. h) i i) može također, podnijeti tijelo, koje je mjerodavno za izdavanje dozvola ili osoba koja odobrava uporabu takvog znaka.
3. Ako se tužba odnosi na povredu privremenih prava iz patenta, sud će prekinuti postupak, dok Institut ne izda rješenje iz članka 44.

Članak 139.

Rok za podnošenje tužbe

1. Tužba za povredu prava može se podnijeti u roku od tri godine od dana saznanja za povredu i učinitelja.
2. Tužbu nije moguće podnijeti poslije isteka roka od pet godina od dana učinjene povrede.

Članak 140.

Žuran postupak

Postupak po tužbi zbog povrede prava industrijskog vlasništva je žuran.

Članak 141.

Privremene mjere i osiguranje dokaza

1. Sud može, na zahtjev podnositelja, odrediti privremene mjere, kojima se sprječava povreda prava, a naročito radi sprječavanja stavljanja robe na tržište, uključujući uvoz robe, odmah nakon carinjenja robe i osiguranje odgovarajućih dokaza u svezi sa vjerojatnom povredom.
2. Privremene mjere i osiguranje dokaza sud može odrediti bez saslušanja suprotne strane, a naročito ako bi bilo koje odlaganje moglo prouzročiti nepopravljivu štetu imatelju prava ili kada bi postojala opasnost od uništenja dokaza. Stranke će biti obaviještene o određenoj privremenoj mjeri bez saslušanja, a najkasnije nakon određivanja mjere.
3. Zahtjev za određivanje privremene mjere, odnosno za osiguranje dokaza, mora sadržavati dokaze, koji u dovoljnoj mjeri dokazuju, da je podnositelj zahtjeva imatelj prava i da se njegova prava povređuju, odnosno da je povreda prava izvjesna.
4. Sud može od podnositelja zahtjeva zahtijevati polog novčanog iznosa, na ime jamstva.
5. Postupak po zahtjevu je žuran.
6. Ako podnositelj zahtjeva najkasnije u roku od 31 kalendarskog dana ne podnese tužbu, sud može, na zahtjev tuženog postupak obustaviti, ukinuti odgovarajuće radnje i naložiti predlagatelju da plati odgovarajuću naknadu zbog štete nanesene ovim mjerama.
7. U postupku određivanja privremenih mjera i osiguranja dokaza postupa se po odredbama Zakona o izvršnom postupku i Zakona o parničnom postupku, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

2. Oспорavanje prava na patent, žig i industrijski dizajn

Članak 142.

Oспорavanje prava na patent odnosno industrijski dizajn

1. Izumitelj, njegov nasljednik ili drugi pravni sljednik može tužbom zahtijevati, za svo vrijeme trajanja patenta, da ga sud oglasi nositeljem patenta, ako je patent izdan na ime osobe koja nije izumitelj, njegov nasljednik ili drugi pravni sljednik.
2. Autor industrijskog dizajna, njegov nasljednik ili drugi pravni sljednik može tužbom kod nadležnog suda tražiti da se opozove pravo na industrijski dizajn, ako je pravo priznato na ime osobe koja nije autor, nasljednik autora ili drugi pravni sljednik.

Članak 143.
Osporavanje prava na žig

1. Fizička ili pravna lica koja u prometu koriste znak za obilježavanje roba, odnosno usluga, a koji je druga osoba registrirala na svoje ime za obilježavanje istih ili sličnih roba, odnosno usluga, može tražiti da ga sud oglasi za nositelja prava, samo ako dokaže da je taj znak bio opće poznat za obilježavanje njegovih roba, odnosno usluga, prije nego što je tuženi podnio prijavu.
2. Ako tuženi dokaže da je isti ili sličan znak koristio u prometu za obilježavanje istih ili sličnih roba, odnosno usluga, isto koliko i tužitelj ili duže od njega, sud će odbiti tužbeni zahtjev iz stavka 1.
3. Tužba iz stavka 1. ne može se podnijeti nakon isteka roka od pet godina od dana upisa žiga u upisnik.

Članak 144.
Upis u upisnik na temelju sudske odluke

1. U roku od tri mjeseca od dana dostave sudske odluke, kojom je usvojen tužbeni zahtjev iz čl. 142. i 143., tužitelj može zahtijevati da se on upiše u upisnik kao imatelj patenta, industrijskog dizajna, odnosno žiga i da mu se o tome izda odgovarajuća isprava.
2. Ako osoba, čijem je tužbenom zahtjevu udovoljeno, u roku iz stavka 1. ne dostavi zahtjev, da se upiše u upisnik kao imatelj prava koje mu je priznato, upisano pravo će se brisati iz upisnika.
3. Sud je dužan dostaviti odluku Institutu.

Članak 145.
Važnost prava, dobivenih od ranijeg imatelja

Prava, koja je druga osoba stekla od ranijeg imatelja prava iz članka 144., važe također i prema novom imatelju prava, pod uvjetom da su bila upisana u odgovarajući upisnik ili uredno prijavljena za upis prije podnošenja tužbe.

3. Spor za priznanje autorstva

Članak 146.
Tužba za priznanje autorstva

1. Izumitelj, odnosno autor industrijskog dizajna može tužbom kod nadležnog suda zahtijevati, da bude naveden u prijavi i svim ispravama sukladno člankom 3. stavak 3.
2. Tužitelj može također zahtijevati, da se pravomoćna presuda donesena u sporu za priznanje autorstva, objavi o trošku tuženog. Izumitelj, odnosno autor može također, tražiti naknadu za učinjenu moralnu štetu.
3. Tužba se može podnijeti za cijelo vrijeme trajanja patenta, odnosno industrijskog dizajna.
4. Smrću izumitelja, odnosno autora pravo na tužbu prelazi na njegove nasljednike.

GLAVA VI - MJERE CARINSKIH ORGANA

Članak 147.
Mjere carinskih organa

1. Ako nositelj prava industrijskog vlasništva učini vjerojatnim da bi uvozom određene robe u državu bila povrijeđena njegova isključiva prava, carinski organi mogu na njegov prijedlog narediti:
 - a) da nositelj prava ili njegov predstavnik može pregledati robu;

b) da se roba oduzme, isključi iz prometa ili uništi.

2. U prijedlogu iz stavka 1. nositelj prava mora predložiti detaljan opis robe, odgovarajuće dokaze o svom isključivom pravu i njegovoj vjerojatnoj povredi. Na zahtjev carinskih organa nositelj prava mora položiti jamstvo za moguću štetu, koja bi nastala tim mjerama.

3. Carinski organi moraju obavijestiti uvoznika i primatelja robe o svojoj odluci, bez odlaganja. Carinski organi će ukinuti mjere ako nositelj prava u roku od sedam dana ne podnese tužbu ili pokrene drugi postupak da opravda poduzete mjere.

4. Bliže odredbe o postupku pred carinskim organima uredit će se posebnim propisom.

GLAVA VII - KAZNENE ODREDBE

Članak 148. Prekršaji

1. Novčanom kaznom od 1.000 KM do 100.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

a) ako koristi znake, bez odobrenja nadležnog državnog, odnosno drugog tijela (članak 72. toč. h) i i);

b) ako objavi povjerljivi izum ili podnese prijavu u inozemstvu bez dozvole ministarstva nadležnog za obranu, odnosno unutarnje poslove (čl. 48. i 52.);

c) ako se zastupanjem bavi osoba koja nije upisano u upisnik (čl. 14. i 16.);

d) ako na robu ili usluge neovlašteno stavlja oznaku (R) ili drugu oznaku kojom se obavještavaju ostali sudionici u prometu da je znak zaštićen žigom (članak 86. stavak 7.).

2. Novčanom kaznom od 100 do 5.000 KM kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

3. Novčanom kaznom ne većom od 1.500 KM kaznit će se fizička osoba, koja napravi prekršaj iz stavka 1. toč. a), b) ili d).

Članak 149. Krivična djela

1. Ko neovlašteno podnese prijavu patenta ili u prijavi patenta ne navede ili lažno navede izumitelja ili učini dostupnim javnosti sadržinu izuma prije nego je izum objavljen na zakonom utvrđeni način, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

2. Ko bez ovlasti izrađuje, uvozi, prenosi preko granice, nudi, stavlja u promet, skladišti ili rabi proizvod ili postupak koji je predmet patentne zaštite, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

3. Ako je izvršenjem krivičnog djela iz st. 1. i 2. pribavljena znatna imovinska korist ili je prouzročena znatna šteta, a izvršitelj je postupao s ciljem pribavljanja takve imovinske koristi ili prouzročenja takve štete, izvršitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

4. Predmeti koji su bili namijenjeni ili uporabljeni za izvršenje kaznenog djela ili su nastali izvršenjem kaznenog djela iz st. 2. i 3., oduzet će se i uništiti.

5. Ko protivno odredbama ovog zakona povrijedi tuđi žig, industrijski dizajn i zemljopisnu oznaku kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

6. Kaznom iz stavka 5. kaznit će se svaka osoba koja neovlašteno izrađuje, uvozi, prenosi preko granice, nudi, stavlja u promet, skladišti ili rabi proizvod koji je predmet zaštite iz stavka 5.

7. Ko neovlašteno uporabi naziv tuđe tvrtke ili neovlašteno unese u svoj naziv tuđa obilježja ili obilježja prava iz stavka 5. kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.
8. Ako je izvršenjem kaznenog djela iz st. 5.i 6. pribavljena znatna imovinska korist ili je prouzročena znatna šteta, a izvršitelj je postupao s ciljem pribavljanja takve imovinske koristi ili prouzročenja takve štete, izvršilac će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
9. Predmeti koji su bili namijenjeni ili uporabljeni za izvršenje kaznenog djela ili su nastali izvršenjem kaznenog djela iz stavka 5. oduzet će se i uništiti.
10. Visina novčanih kazni iz ovog članka utvrđuje se pojedinačno za svako kazneno djelo sukladno važećim propisom kojim je regulirana ova materija.

Članak 150.

Nadležnost za vođenje postupka

1. Vođenje postupka za kaznena djela utvrđena ovim zakonom kao i za donošenje rješenja u drugom stupnju za prekršaje utvrđene ovim zakonom nadležan je Sud Bosne i Hercegovine.
2. Za vođenje postupka za prekršaje utvrđene ovim zakonom nadležni su sudovi entiteta.

Članak 151.

Uplata sredstava

Sredstva naplaćena na temelju kazni za prekršaje iz članka 148. uplaćuju se na račun entiteta, a sredstva naplaćena po osnovi kazni za kaznena djela iz članka 149. uplaćuju se na račun Proračuna Bosne i Hercegovine.

GLAVA VIII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 152.

Prava priznata do primjene ovog zakona

1. Sva prava industrijskog vlasništva koja su upisana u upisnike priznatih prava kod Instituta do dana određenog za primjenu ovog zakona ostaju na snazi i na njih će se primjenjivati odredbe ovog zakona.
2. Sva prava industrijskog vlasništva koja su upisana u upisnike priznatih prava kod entitetskih institucija do dana određenog za primjenu ovog zakona, podliježu ponovnom ispitivanju od strane Instituta, koji će izvršiti ispitivanje sukladno međunarodnim pravilima i riješiti priznavanje ovih prava u smislu ovog zakona.
3. Entitetske institucije će po službenoj dužnosti prenijeti zahtjeve koji se nalaze u postupku priznavanja prava industrijskog vlasništva Institutu, koji će ih rješavati sukladno ovim zakonom.

Članak 153.

Postupci za priznanje prava industrijskog vlasništva u tijeku

1. Odredbe ovog zakona primjenjivat će se i na prijave za priznanje prava industrijskog vlasništva koje su podnesene Institutu od 01.03.1992. godine do dana određenog za primjenjivanje ovog zakona, a po kojima upravni postupak nije okončan.
2. Sudski postupci povodom povrede prava predviđenih ovim zakonom koji do dana stupanja na snagu ovog zakona nisu okončani, dovršit će sukladno propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovog zakona.
3. Prijave patenata podnesene Institutu do dana stupanja na snagu ovog zakona, odnosno prijave patenta, a po kojima postupak nije okončan, bit će odbijene, odnosno odbačene u dijelu u kojem se zahtijeva zaštita stvari ili smjese u liječenju ljudi ili životinja. Korištenje stvari ili smjese za proizvodnju

lijeka za ljude ili životinje, ne predstavlja povredu patenta za izum te tvari ili smjese, ako je prijava za priznanje patenta za taj izum podnesena do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 154.

Prava industrijskog vlasništva priznata odlukama Saveznog zavoda za patente bivše SFRJ do 01.03.1992. godine

1. Prava industrijskog vlasništva priznata odlukama Saveznog zavoda za patente bivše SFRJ do 01.03.1992. godine po kojima je upravni postupak okončan pred Institutom ili sukladno Madridskim sporazumom o međunarodnom registriranju žigova pred Svjetskom organizacijom za intelektualno vlasništvo (WIPO), ostaju na snazi i na njih će se primjenjivati odredbe ovog zakona.

2. Odredbe ovog zakona primjenjivat će se u postupku po prijavama za upis u upisnik prava industrijskog vlasništva priznatih odlukama Saveznog zavoda za patente bivše SFRJ do 01.03.1992. godine po kojima upravni postupak pred Institutom nije okončan do dana određenog za primjenu ovog zakona.

Članak 155.

Prijave za priznanje prava industrijskog vlasništva koje su podnesene Saveznom zavodu za patente bivše SFRJ po kojima upravni postupak nije okončan do 01.03.1992. godine

Odredbe ovog zakona primjenjivat će se u postupku po prijavama za priznanje prava industrijskog vlasništva u kojima je zahtijevano pravo prvenstva prve prijave podnesene kod Saveznog zavoda za patente bivše SFRJ po kojoj upravni postupak pred Saveznim zavodom za patente nije okončan do 01.03.1992. godine.

Članak 156.

Propisi za primjenu ovog zakona

Direktor Instituta donijet će provedbene propise u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 157.

Prestanak važenja drugih propisa

1. Danom početka primjene ovog zakona prestaju da važe odredbe Zakona o patentima i znacima razlikovanja ("Službeni list RBiH", br. 21/93 i 13/94), izuzev odredaba o izumima i novim oblicima tijela, slike ili crteža ostvarenih u poduzeću (čl. 108. do 117.) i odredaba o tehničkim unapređenjima (čl. 118. do 125.) koji će se primjenjivati do donošenja posebnih propisa.

2. Danom početka primjene ovog zakona prestaju da važe i odredbe saveznih propisa preuzetih Zakonom o preuzimanju i primjeni saveznih zakona koji se u Bosni i Hercegovini primjenjuju kao republički zakoni ("Službeni list RBiH", br. 2/92 i 13/94) i to: Pravilnik o postupku za priznanje patenta ("Službeni list SFRJ", broj 62/91), Pravilnik o postupku za priznanje prava na model, odnosno uzorak ("Službeni list SFRJ", broj 9/91), odredbi čl. 41. do 45. Pravilnika o bližem uređivanju pitanja u vezi sa postupkom za priznanje prava kojima se štite izumi i znaci razlikovanja ("Službeni list SFRJ", br. 35/82 i 9/91).

3. Danom početka primjene ovog zakona prestaju se primjenjivati, i: Zakon o patentima ("Službeni glasnik RS", broj 36/99), Zakon o žigovima ("Službeni glasnik RS", broj 36/99), Zakon o modelima i uzorcima ("Službeni glasnik RS", broj 36/99), Zakon o geografskim oznakama porekla ("Službeni glasnik RS", broj 36/99) i odredbe Zakona o administrativnim taksama ("Službeni glasnik RS", br. 8/94 i 10/98) kojima je uređena materija industrijskog vlasništva, kao i svi podzakonski akti doneseni na osnovu navedenih zakona.

Članak 158.

Stupanje na snagu i primjena zakona

1. Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a primjenjuje se šest mjeseci počev od dana stupanja na snagu.

2. Zakon objaviti i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.